gemeente **Roermond**

ROERMOND BEWEEGT

Sport- en beweegnota

2017 - 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord 1

Leeswijzer 3

Begrippenlijst 4

Reactie Stichting Sportraad Roermond 6

Samenvatting 8

Aanleiding en werkwijze 10

Kaders 11

Wat Roermond belangrijk vindt 17

Geactualiseerd sport- en beweegbeleid 2017-2022 20

Roermond: Sporten en bewegen voor iedereen 21

Roermond: Scoren door samenspel 27

Voortgang, scorebord en evaluatie 29

Financiën 30

Bijlagen 31

COLOFON

Uitgave

Gemeente Roermond

Welzijn – Sport & Bewegen

Vormgeving

Gemeente Roermond

Datum

December 2016

gemeente **Roermond**

Voorwoord

De basis voor het gemeentelijk sportbeleid is gelegd in 2002. Terecht heeft de rekenkamer geconstateerd dat nieuwe inzichten gemist worden als het sportbeleid niet geactualiseerd wordt.
Daartoe aangespoord is de afgelopen maanden hard gewerkt aan een geactualiseerd sport- en beweegbeleid voor de gemeente Roermond. Hierbij is sprake geweest van een interactief en open proces met betrokkenheid van vele burgers, (sport)verenigingen en maatschappelijke partners. Het verheugt ons dat op deze wijze draagvlak is gezocht en ontstaan voor deze nota. Het bevestigt ook onze mening dat het belang van ‘sporten en bewegen’ zeer breed (buiten en binnen de gemeentelijke organisatie) erkend en gedragen wordt.

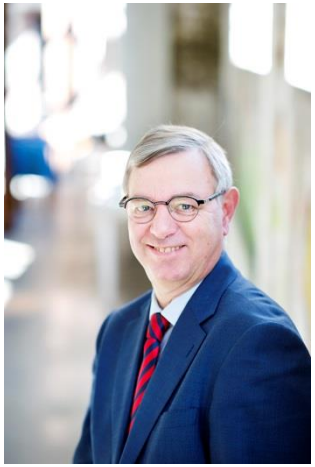
Dit geactualiseerd sport- en beweegbeleid komt daarbij op het juiste moment. De groei naar de gewenste participatiemaatschappij, de gemeente als regisseur en verbinder, de veranderingen binnen de sport en de rollen die betrokken partners daarin vervullen zijn onderwerpen die momenteel actueel zijn.

Dit geactualiseerde sport- en beweegbeleid 2017-2022 speelt daar in goede mate op in. We willen immers met zijn allen die gezonde en actieve burger die bijdraagt aan een levendige en actieve stad en het is niet de lokale overheid die daar een allesbepalende of dwingende rol in wil en kan vervullen. Samenwerking met andere beleidsterreinen zoals welzijn, gezondheidszorg, onderwijs, economie en de wijkregie is daarbij onontbeerlijk.

Ingespeeld wordt ook op de trends en ontwikkelingen die zichtbaar zijn. Sporten en bewegen is geen activiteit meer die alleen maar kan worden beoefend in hiervoor specifiek bestemde sportaccommodaties en bij georganiseerde sportverenigingen. Natuurlijk blijven deze van groot belang maar daarbij is het juist de beweegvriendelijke openbare ruimte die in opmars is om te sporten, bewegen, ontmoeten en verbinden. Ook daar willen wij graag op inspelen en mogelijkheden benutten, samen met burgers en partners.

Trots zijn wij dat zovelen actief hebben bijgedragen aan de informatie die benodigd is om tot dit geactualiseerde sport- en beweegbeleid te komen. Het bevestigt ons dat Roermond en de Roermondse samenleving bruist, actief is en met ons meewerkt aan de toekomst. Heel goed is om daarbij te constateren dat sporten en bewegen als een belangrijk onderdeel van die leefgemeenschap wordt gezien.

Samen met alle betrokkenen, nu en in de toekomst, gaan we van dit sport- en beweegbeleid een succes maken zodat alle burgers in Roermond kunnen genieten van al dat moois dat sporten en bewegen te bieden heeft.

Burgemeester en wethouders van Roermond,
namens dezen,

De wethouder voor wijkontwikkeling, sociale zaken en sport

Drs. Gerard IJff

Leeswijzer

Voor u ligt de nota ‘Sport- en beweegbeleid 2017–2022 Roermond beweegt’.

De nota start met een begrippenlijst met daarin opgenomen de beschrijving van gehanteerde begrippen en wat daaronder in deze nota wordt verstaan. Vervolgens is de reactie van de Stichting Sportraad Roermond opgenomen en volgt een samenvatting van de nota.

In hoofdstuk 1 wordt u meegenomen naar de aanleiding van het opstellen van deze nota en de werkwijze die vervolgens is gehanteerd.
Hoofdstuk 2 neemt u mee naar een verdieping van de zes kaders die voorafgaand aan het opstellen van deze nota door de gemeenteraad zijn vastgesteld in de ‘Startnotitie Sport- en beweegbeleid Roermond 2017-2022’. In dit hoofdstuk wordt ook ingegaan op de kaders ‘Toekomstvisie Roermond 2030’ en de ‘Welzijnsvisie Roermond 2020’.
Hoofdstuk 3 omvat de beschrijving van alle input die is opgehaald. Het betreft hier de co-creatiesessies, de interne bijeenkomsten, de bijeenkomst over talentontwikkeling en topsport, de gehouden enquête over de watersport en de informatieve bijeenkomst met raads- en commissieleden.
Met de input uit de hoofdstukken 2 en 3 wordt in hoofdstuk 4 het geactualiseerde sport- en beweegbeleid 2017-2022 beschreven in één SMART-hoofddoelstelling, twee bijbehorende ambities en acht speerpunten. De twee ambities en de acht speerpunten worden in hoofdstuk 4 toegelicht en uitgewerkt in actiepunten. Hoewel er in beleidsnota’s een formele scheidslijn kan worden gehanteerd tussen beleidskader (gemeenteraad) en uitvoering (college van B&W) is er in deze nota voor gekozen om de ambities (kaders) en actiepunten (uitvoering) in één hoofdstuk te beschrijven. Hiermee wordt recht gedaan aan het interactieve proces waarin sprake was van grote betrokkenheid van burgers/partners. Daarnaast komt dit een snelle uitwerking van de nota ten goede.

Hoofdstuk 5 betreft de voortgang, het ‘scorebord’ en het evalueren van het geactualiseerde sport- en beweegbeleid 2017-2022.
In hoofdstuk 6 volgt de financiële meerjarige vertaalslag van deze nota.

Deze beleidsnota wordt afgesloten met 4 bijlagen waarin specifiek en uitgebreid op onderdelen wordt ingegaan en wordt afgesloten met de bijlage waarin de bronvermelding is opgenomen.

U wordt veel leesplezier gewenst.

Begrippenlijst

In deze nota staan een aantal begrippen genoemd. Het betreft daarbij begrippen die met regelmaat in de sport- en beweegwereld worden gebruikt doch die niet altijd op dezelfde wijze worden geïnterpreteerd. Ter verduidelijking van wat onder deze begrippen in deze nota wordt verstaan geldt onderstaande begrippenlijst.

Begrip	Omschrijving
Sport	Aangesloten wordt bij de definitie die veelal in sport(deelname)onderzoek wordt gebruikt: Sport is een menselijke activiteit die wordt verricht met gebruikmaking van een specifiek ruimtelijke voorziening en/of omgeving, op een manier die is gerelateerd aan voorschriften en gebruiken die in (inter)nationaal verband ten behoeve van prestaties met een competitie- of wedstrijdelement in de desbetreffende activiteit of verwante activiteiten tot ontwikkeling zijn gekomen.
Bewegen	Voor bewegen wordt de term ‘lichamelijke activiteit’ gebruikt: Elke krachtsinspanning van skeletspieren resulterend in méér energieverbruik dan in rustende toestand.
Fitnorm	De fitnorm is voor jong en oud gelijk en vereist tenminste drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit (= flink verhogen hartslag en zweten). Deze norm is vooral gericht op het onderhouden van fysieke fitheid.
Nederlandse Norm Gezond Bewegen	Jeugd: Elke dag minstens een uur lopen, fietsen of ingespannen spelen. Hiervan moeten de activiteiten twee keer per week gericht zijn op het verbeteren of behouden van kracht, lenigheid of coördinatie. Volwassenen 18+: Minstens een halfuur per dag en vijf dagen per week bewegen (minimaal tien minuten achter elkaar), met wat matig intensieve inspanning wordt genoemd (stevig doorlopen of fietsen, tuinieren). Indien sprake is van overgewicht is de minimale duur 60 minuten per dag. Senioren 55+: Idem als volwassenen maar in minder intensieve mate (wandelen en fietsen).
Combinorm	Iemand voldoet aan de combinorm wanneer hij/zij aan tenminste één van bovengenoemde twee normen voldoet.
Inactieve leefstijl	Volwassenen zijn inactief als ze op geen enkele dag per week een halfuur matig intensieve inspanning leveren.
Georganiseerd sporten (georganiseerde sportvereniging)	Sporten bij een vereniging die is aangesloten bij de desbetreffende overkoepelende sportbond en deze sportbond erkend is bij het NOC*NSF. De georganiseerde sporter heeft een lidmaatschapsnummer bij de betreffende overkoepelende sportbond.
Ongeorganiseerd sporten en bewegen	Sporten en bewegen geïnitieerd door de burger zelf, familie, vrienden en/of kennissen. Voorbeelden: mountainbikegroep, hardloper in openbare ruimte.
Anders georganiseerd sporten en bewegen	Van anders georganiseerde sport is sprake indien de directe invloed van een georganiseerde sportvereniging ontbreekt maar waar wel ‘aanmelding’, ‘lidmaatschap’ o.i.d. geldt. Voorbeelden: Meer bewegen voor Ouderen, commercieel georganiseerd sportaanbod.

Overig sporten en bewegen	De deelnemer aan een georganiseerd sportevenement (mud-runs, loopevenementen, hindernislopen).
‘Open club’ gedachte NOC*NSF	Een ‘Open club’ is een club waarbij eigen leden, andere regelmatige bezoekers van de club en de buurtbewoners uitgenodigd worden om te sporten en om betrokken te zijn. De club gaat, in samenwerking met andere sportclubs en partijen uit andere sectoren gericht aan de slag om activiteiten aan te bieden, die haar hoofdactiviteit versterken.
Breedtesport	Iedere inwoner, in elke fase van zijn of haar leven, kan naar eigen voorkeur aan sport- en bewegingsactiviteiten deelnemen, dan wel daarbij betrokken zijn. Het gaat om een brede opvatting over laagdrempelig sport en bewegen, actief en passief, als deelnemer en als vrijwilliger, georganiseerd, ongeorganiseerd, anders georganiseerd en/of bij de andere sport- en beweegmogelijkheden.
Talent – topsportstatus	Een door NOC*NSF erkende status op basis van het opgestelde Statusreglement Topsporters. Er zijn drie verschillende statussen voor topsporters en vijf verschillende statussen voor talenten.
Topsport(er)	Internationaal meedoen op het hoogste seniorenniveau (EK's, WK's en Olympische Spelen) binnen een door NOC*NSF erkent topsportprogramma.
Vitale en sterk georganiseerde sportvereniging	Een vitale en sterk georganiseerde sportvereniging is een vereniging: 🏆 die de continuïteit zowel voor de korte als voor de lange termijn waarborgt door organisatorische en financiële gezondheid; 🏆 die in staat is een bijdrage te leveren aan brede maatschappelijke thema’s in Roermond op beleidsterreinen als gezondheid, WMO, participatie, leefbaarheid, armoede e.d.; 🏆 met gekwalificeerd vrijwillig kader;
	🏆 die ervoor zorgt dat sportief en respectvol met elkaar wordt omgegaan; 🏆 die open staat om tijdig de juiste stappen te zetten gericht op toekomstbestendigheid.
Duurzaamheid	Onder duurzaamheid wordt in deze nota verstaan: De aandacht en zorg voor duurzame sportaccommodaties en voor duurzaam sport- en beweegaanbod.
Participatieladder	Een hiërarchie van participatievormen gerangschikt naar de mate waarin participatie binnen een maatschappij mogelijk is. Met de participatieladder is de mate van invloed die actieve burgers kunnen uitoefenen te toetsen.
JOGG	Jongeren op gezond gewicht. Een lokale aanpak waarbij samenwerkingen tussen private en publieke partijen zich inzetten voor een gezonder gewicht onder kinderen en jongeren (-9 maanden tot/met 12 jaar). De lokale samenwerking leidt tot betere sport, beweeg- en speelfaciliteiten en voor meer aandacht voor gezonde voeding, water drinken en beweging.
Indicator ‘% sporters per gemeente’	Betreft RIVM indicator omgevormd van ‘% niet sporters’ naar ‘% sporters’ (Bron: Waar staat je gemeente, RIVM). Deze indicator betreft naast de meting van deelname aan sporten (georganiseerd, anders georganiseerd) ook beweegactiviteiten (tuinieren, wandelen, fietsen, klussen).
Stichting Sportraad Roermond (Sportraad)	De stichting Sportraad Roermond vertegenwoordigt de georganiseerde sportverenigingen en is een adviesorgaan van het college van B&W inzake sport gerelateerde zaken.

Reactie Stichting Sportraad Roermond

Onderstaand de ontvangen reactie van de Stichting Sportraad Roermond.

“Aan de totstandkoming van deze nota is de afgelopen tijd herhaald overleg tussen de gemeente en de Sportraad vooraf gegaan. Daarbij zijn de maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen rondom sport en bewegen als doel en als middel aan de orde geweest.
Voor het noodzakelijke draagvlak is het goed dat er een enquête (watersport) en diverse bijeenkomsten met het werkveld, burgers en raads-/commissieleden hebben plaatsgevonden.
De Sportraad merkt hierbij wel op dat de goede wijze waarop met het werkveld is gecommuniceerd ook betekent dat er verwachtingen zijn gewekt. Het is zaak dat in de uitwerking van een en ander bijzondere aandacht blijft voor deze verwachtingen.

De Sportraad constateert dat de rode draad en uitkomsten van de voorafgaande periode duidelijk in deze nota terug te vinden zijn. De nota getuigt daarmee in zijn algemeenheid van een sterke actualiteit en een dynamisch karakter.

Sportraad

Ten aanzien van de inhoud van de nota wenst de Sportraad het volgende op te merken.

- Zoals eerder reeds aangegeven vraagt de Sportraad bijzondere aandacht voor het gegeven dat Sport en Bewegen in toenemende mate niet meer enkel tot het beleidsdomein van de sport behoren maar dat andere beleidsterreinen (WMO, gezondheid, participatie, leefbaarheid, armoede, onderwijs e.d.) in sterke mate een beroep (gaan) doen op sportverenigingen. De nota gaat er bovendien vanuit dat de verenigingen in staat moeten zijn een bijdrage te leveren aan deze brede maatschappelijke thema's. De Sportraad is van oordeel dat een en ander ook zijn weerslag moet krijgen in de financiële kaders.
- Ten aanzien van de gekozen hoofddoelstelling betreffende het percentage sportende/bewegende burgers vraagt de Sportraad zich af of in de berekeningen ook rekening is/wordt gehouden met het aantal "anders georganiseerde" sporters (zoals bijvoorbeeld de fitnesscentra). Voor een goed beeld van de situatie is het van belang dat ook deze sporters in de overzichten en percentages worden betrokken.
- Onder de rol van topsport vraagt de Sportraad aandacht voor het gegeven dat er -naast geld- ook ondersteunende faciliteiten nodig zijn om aan dit onderwerp in Roermond echt inhoud te geven.
- Daarnaast is de vraag aan de orde of de aandacht hierbij niet ook -naast individuele sporters- op teams die op topniveau spelen moet zijn gericht. Bij de maatregelen is bijzondere aandacht voor de afstemming met het onderwijs aan te bevelen.
- Bij Kader 2 wordt gesproken van "Sportbeleid, een gezamenlijke opgave". De Sportraad mist hierbij de rol van de gemeente zelf als betrokken partner.

- Er vindt een onderzoek in 2020 plaats naar de regionale behoefte aan zwemwater. De Sportraad vraagt zich af waarom, gelet op de huidige situatie, een dergelijk onderzoek niet eerder kan plaatsvinden.
- In het kader van armoede spreekt de nota slechts van jeugdigen. De Sportraad vraagt aandacht voor de toenemende groep problematische jongvolwassenen die, nadat zij 18 geworden zijn, op geen enkele manier meer financiële ondersteuning kunnen krijgen als er bv. sprake is van armoede.
- Ten aanzien van de categorie "burgers met een beperking" vraagt de Sportraad aandacht voor de begeleiding en het vervoer als grootste problemen.

Met het vorenstaande wenst de Sportraad enerzijds aan te geven dat inhoud van de nota getuigt van een realistische visie op hoe de ontwikkelingen binnen Sport en Bewegen het best tegemoet kunnen worden getreden. Anderzijds vraagt de Sportraad aandacht voor onderwerpen die naar haar oordeel in de uitwerking van een en ander nader kunnen worden uitgewerkt."

Samenvatting

Vanuit bestudeerde (landelijke) trends en ontwikkelingen is de conclusie dat de sport- en beweegwereld letterlijk volop in beweging is. De sport verandert als gevolg van de veranderende sporter die minder vasthoudt aan het in georganiseerd verband sporten en meer ongeorganiseerd en anders georganiseerd sport en beweegt. Sporten en bewegen is daarbij steeds vaker een bewuste keuze in relatie tot gezondheid en/of beleving en wordt beoefend op de momenten en de locatie die de sporter zelf kiest. Hierbij geldt dat de openbare ruimte, die uitnodigt tot sporten en bewegen, mogelijk het grootste openbare sportpark van gemeenten wordt terwijl voor de (buiten)sportaccommodaties voor teamsporten een afname in gebruik wordt verwacht. Georganiseerde sportverenigingen zijn zeer waardevol voor het sportaanbod doch staan onder druk op onderdelen als financiën, ledenaantallen en vrijwilligers. Gelijktijdig wordt aan deze verenigingen een groter belang toegekend door de inzet van sport als middel bij maatschappelijke vraagstukken. Ook geldt dat de waarde van topsport (talenten en topsporters) beter kan worden ingezet, onder andere voor stimulering van de breedtesport.

De veranderende sport- en beweegwereld speelt zich af op het moment van een wijziging in de bevolkingssamenstelling, afname van jeugdige inwoners en een toename van oudere inwoners, en een wijziging in de rol van de gemeente. Die rol wordt steeds meer gezien als verbinder of regisseur en minder als uitvoerder. Een rol ook zoals opgenomen in de ‘Toekomstvisie Roermond 2030’ waarin verder als meest cruciaal is benoemd de rode draden ‘ontmoeten’, ‘verbinden’ en ‘samenwerken’. Voor een succesvolle uitvoering van het sport- en beweegbeleid geldt dat evenzeer, immers er is sprake van een gezamenlijke opgave die opgepakt en uitgevoerd dient te worden door betrokken partners.

Het landelijk en provinciaal sportbeleid is hoofdzakelijk gebaseerd op de maatschappelijke betekenis van sporten en bewegen (sporten en bewegen als middel) en is gericht op een hoge sportparticipatie. Ook de intrinsieke waarde van sporten en bewegen (het sporten en bewegen als doel) is daarbij van belang met als streven een voor iedereen passend sport- en beweegaanbod in de buurt en waarin uitblinken in sport wordt gestimuleerd en gewaardeerd.

Sporten en bewegen heeft raakvlakken met duurzaamheid. Het betreft hierbij de zorg voor duurzaam sport- en beweegaanbod en de aandacht en zorg voor duurzame sportaccommodaties.

De veranderende sport- en beweegwereld vraagt steeds meer om een regionale afstemming waarbij de ‘Transitieatlas voorzieningen Midden-Limburg’ een hulpmiddel kan zijn. De regionale afstemming betreft daarbij zowel de software (het aanbod) als de hardware (de accommodaties).

In diverse bijeenkomsten is opgehaald wat de (sport)gemeenschap van Roermond belangrijk vindt. De hoofdconclusies hieruit zijn dat iedereen in Roermond laagdrempelig aan sport- en beweegaanbod moet kunnen deelnemen en dat sporten en bewegen van betekenis is in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken op onderwerpen zoals gezondheid, participatie en leefbaarheid. Ook de mogelijkheden van het beter benutten

van de openbare ruimte om te sporten en bewegen en de kansen van de Maasplassen voor de watersport en de bekendheid hiermee van Roermond is daarbij benoemd.

Uit alle ingewonnen informatie blijkt dat sporten en bewegen waardevol is, waardevol wordt geacht en een betekenis heeft in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Hoe meer burgers sporten en bewegen hoe meer hieraan wordt bijgedragen. Een hoge sport- en beweegparticipatie ‘met, voor en door elkaar’ is daarom het streven. Deze uitkomsten sluiten aan bij de ‘Toekomstvisie Roermond 2030’ en de ‘Welzijnsvisie Roermond 2020’ inclusief de transities in het sociale domein. Geconcludeerd kan worden dat dit geactualiseerde sport- en beweegbeleid bijdraagt aan de gewenste participatiesamenleving én de stad die Roermond in 2030 wil zijn.

Dit heeft geleid tot de volgende hoofddoelstelling:

Een stijging van het percentage sportende/bewegende burgers in Roermond van 48% in 2014 naar 50% in 2022.

Toelichting: Als meetinstrument wordt hiervoor de door RIVM opgestelde meetindicator ‘% niet-sporters per gemeente’ gebruikt, waarbij deze wordt vertaald naar het ‘% wel-sporters per gemeente’. Deze doelstelling is bijzonder ambitieus in relatie tot het percentage landelijke sporters van 50,1% in 2014, de wijzigende bevolkingssamenstelling van Roermond én de landelijke verwachting van een gelijkblijvend aantal sporters richting 2030.

Deze hoofddoelstelling is uitgewerkt in twee ambities en acht speerpunten.

Ambitie 1	Roermond: Sporten en bewegen voor iedereen
Speerpunt 1	Vitale en sterke sportverenigingen
Speerpunt 2	Breedtesport
Speerpunt 3	Sporten voor burgers met een beperking
Speerpunt 4	De ongeorganiseerde / individuele sporter
Speerpunt 5	Talentontwikkeling en topsport
Speerpunt 6	Watersport
Ambitie 2	Roermond: Scoren door samenspel
Speerpunt 7	De integrale waarde van sport en bewegen
Speerpunt 8	Samenwerking met regionale gemeenten

In deze nota zijn de acht speerpunten vertaald in 43 actiepunten. De financiële meerjarige vertaalslag is opgenomen in hoofdstuk 6.

Deze nota is tot stand gekomen via een interactief proces met veel betrokkenheid van partners en burgers. Een succesvolle uitvoering van de nota wordt daarom met vertrouwen tegemoet gezien.

Aanleiding en werkwijze

De aanleiding van deze nota is de aanbeveling van de gemeenteraad om te komen tot geactualiseerd sport- en beweegbeleid. Die aanbeveling is opgenomen in het rapport naar het gevoerde sportaccommodatiebeleid 2010-2015, opgesteld in opdracht van de Rekenkamercommissie. Naar aanleiding van die aanbeveling is door de gemeenteraad het kader en de procesgang van het sport- en beweegbeleid vastgesteld op 30 maart 2016 in de ‘Startnotitie Sport- en beweegbeleid Roermond 2017-2022’.

Bij het opstellen van deze sport- en beweegnota is een interactief proces doorlopen waarin het politiek-bestuurlijke kader (‘Startnotitie Sport- en beweegbeleid Roermond 2017-2022’) en de ambities van de ‘Roermondse (sport)gemeenschap’ in elkaar zijn gevlochten. Het beleid is daarmee in dialoog met inwoners, maatschappelijke partners en gemeente tot stand gekomen.

Ondernomen acties in 2016:

- twee co-creatiesessies met burgers, (sport)verenigingen, maatschappelijke en welzijnsorganisaties, de Stichting Sportraad Roermond en de gemeente Roermond;
- twee bijeenkomsten met collega’s van ‘beleid’ en ‘uitvoering’ van de gemeente Roermond;
- een bijeenkomst met ouders en hun jeugdige sporttalenten uit Roermond en de Stichting Topsport Limburg over talentontwikkeling en topsport;
- enquête uitgezet onder jongeren van het voorgezet onderwijs in Roermond over watersport/Maasplassen;
- een informele bijeenkomst met raads- en commissieleden, ook bezocht door de Stichting Sportraad Roermond en enkele burgers.

Alle ingewonnen informatie heeft bijgedragen aan deze nota ‘Sport- en beweegbeleid 2017–2022 Roermond beweegt’. Door deze aanpak wordt gerekend op breed commitment. Een succesvolle uitvoering van deze nota wordt dan ook met vertrouwen tegemoet gezien. Bureau Negen heeft het proces op een interactieve, creatieve en door allen zeer gewaardeerde wijze begeleid.

Kaders

In de ‘Startnotitie Sport- en beweegbeleid Roermond 2017-2022’ zijn door de gemeenteraad zes kaders vastgesteld die in het geactualiseerde sport- en beweegbeleid uitwerking verdienen. In dit hoofdstuk wordt op die zes kaders nader ingegaan. Aansluitend wordt ingegaan op de kaders ‘Toekomstvisie Roermond 2030’ en de ‘Welzijnsvisie Roermond 2020’.

Kader 1: Trends en ontwikkelingen, (lokale) cijfers

Dit kader bestaat uit twee delen. Allereerst volgt een beschrijving van relevante (landelijke) trends en ontwikkelingen. Vervolgens is in bijlage 1 een cijfermatig overzicht opgenomen.

Beschrijving trends en ontwikkelingen

De samenstelling van de bevolking verandert

De bevolking van Roermond verandert, zowel in aantallen als in samenstelling. Het aantal inwoners van Roermond kent een geprognotiseerde stijging richting het jaar 2050. Daarbij geldt dat het aantal jeugdige inwoners de eerste jaren zal toenemen en vanaf het jaar 2035 licht zal dalen. Richting het jaar 2050 is de prognose een afname van het aantal inwoners in de leeftijd van 21 tot 60 jaar en een toename van het aantal inwoners boven de 60 jaar.

De sport verandert

Sportief bewegen neemt in populariteit toe, mede omdat burgers zich steeds meer bewust worden van het belang van een gezonde leefstijl. Het ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten is in opkomst evenals de deelname aan uitdagende (grote) breedtesportevenementen met een grote belevingswaarde. Het palet aan sport- en bewegingsvormen wordt hierdoor meer divers. Als zichtbaar proces van individualisering neemt daarbij de populariteit van sporten en bewegen ten behoeve van teamprestaties af.

De sporter verandert

Nederlanders bepalen steeds vaker zelf wanneer, waar en met wie ze sporten/bewegen. De burger houdt niet meer vast aan traditionele sporten maar wil op zeer diverse wijze sport beleven. Tot 2030 zal landelijk de sportdeelname ongeveer gelijk blijven. Wel zal er een verschuiving plaatsvinden naar andere typen sport dan die nu populair zijn, voornamelijk naar meer individuele sporten. Daarbij zijn er landelijke normen om te ‘meten’ of iemand voldoende beweegt. Door technologische ontwikkelingen (‘wearable technologieën’, apps) wordt de burger geënthousiasmeerd tot sporten en bewegen. (Individuele) prestaties worden daarbij geanalyseerd, vergeleken en gedeeld via sociale media. Inmiddels meet ongeveer 21% van de Nederlanders in de leeftijd tussen 15 tot 29 jaar zijn gezondheid en conditie met behulp van een app, een hartslagmeter of een smartwatch.

De sportvereniging verandert

Veel sportverenigingen hebben te maken met teruglopende ledenaantallen, vrijwilligerstekorten en afnemende betrokkenheid van leden en hun achterban. De prognose is dat het aantal mensen in Nederland dat lid is van een georganiseerde sportvereniging zal dalen van 25% in 2015 naar 19% in 2030. In Roermond is sprake van (lichte) ontgroening en vergrijzing. Een daling van het aantal leden bij georganiseerde sportverenigingen ligt daarom ook in Roermond voor de hand. Een landelijk beeld is dat georganiseerde sportverenigingen op bovenstaande inspelen door samen te werken, sportaanbod (regionaal) te bundelen en/of om de diversiteit van het sportaanbod te vergroten. Steeds meer georganiseerde sportverenigingen zijn/worden daarnaast maatschappelijk actiever. Ze vervullen een sociale functie in de steeds individuelere samenleving. Hier ligt een kans voor de vereniging mits deze zich aanpast aan de vraag van de moderne sporter in de trend dat ‘beleving’ steeds waardevoller wordt geacht. Concepten die hier invulling aan geven zijn de ‘Open club’ (NOC*NSF) en ‘De vitale sportvereniging’ (Stichting Vitale Sportvereniging).

De ruimte voor sport verandert

Inherent aan de trend van de veranderende sport(er) is dat van invloed op de ruimte die voor sport- en bewegen wordt gebruikt. Het traditionele gebruik van solitaire sportaccommodaties komt onder druk te staan. Daar waar mogelijk worden voorzieningen steeds vaker fysiek gebundeld in multifunctionele accommodaties. Er is een verschuiving te verwachten van het soort accommodaties en de locaties. Onder andere de behoefte aan voetbalvelden zal afnemen, terwijl de vraag naar andere sporten/ accommodaties zal toenemen. Vooral door de toename van de ongeorganiseerde sport komt de openbare ruimte steeds meer in beeld als locatie voor sport, bewegen en actieve vormen van recreatie.

De rol van topsport verandert

Breedtesport in al zijn facetten is de voedingsbodem voor topsport. Hoe breder de basis hoe groter de kans dat daaruit, door talentherkenning en -ontwikkeling, topsporters voortkomen. Daarbij geldt landelijk dat het presteren in de sport nadrukkelijker van belang wordt geacht. Dit uit zich onder andere in de realisatie van regionale talenten- en topsporterscentra en de ambitie om te willen behoren tot de beste tien sportlanden ter wereld. Topsport biedt daarbij kansen voor ontplooiing, enthousiasmeert en inspireert, draagt bij aan verbondenheid en stimuleert de economie. Verder hebben topsport(evenementen) en topsporters met een hoge publiciteitswaarde een spin-off effect naar de breedtesport (ambassadeursfunctie). Sportbonden en overheden zijn/worden zich meer bewust van de positieve effecten van topsporters, topsportprestaties en -evenementen.

De rol van de lokale overheid verandert

Het realiseren van een participatiesamenleving wordt van groot belang geacht, ook in relatie met de transities in het sociale domein. De gemeente Roermond ziet daarbij ook een belangrijke rol weggelegd voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen als dragers van de sociale samenleving. De rol van de gemeente is daarin voornamelijk ondersteunend, stimulerend, verbindend, faciliterend en regisserend en er wordt meer nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van de burger/organisatie. Sport(accommodatie)vraagstukken worden daarbij vaker regionaal van aard. Dit kan gevolgen hebben voor het gebruik van lokale sportaccommodaties en/of de gebruikers daarvan. Deze vraagstukken vragen daarmee om vroegtijdige regionale samenwerking en/of afstemming.

Kader 2: Sportbeleid, een gezamenlijke opgave

Aan sport en bewegen wordt een grote maatschappelijke betekenis toegekend. Het betreft daarbij het sporten en bewegen als doel en het sporten en bewegen als middel. De waarde van sport en bewegen als middel komt het meest succesvol tot zijn recht bij een integrale gezamenlijk afgestemde aanpak en is een gezamenlijke opgave van betrokken partners.

Van deze partners wordt, ook met inachtneming van de eerder geschetste rol van de gemeente, een sterke (uitvoerende) rol verwacht waarbij in samenwerking en samenhang onder andere;

- vitale en sterk georganiseerde sportverenigingen zorgen voor een georganiseerd sportaanbod en een brede maatschappelijke rol vervullen;
- het onderwijs kwalitatief goed bewegingsonderwijs bewaakt en jeugd stimuleert tot gezond sportief gedrag;
- (welzijns)organisaties met sport/beweegaanbod bijdragen aan te bereiken gemeentelijke doelstellingen;
- belangenorganisaties opkomen voor hun leden en het sporten en bewegen stimuleren;
- wordt bijgedragen aan de sportieve leefbaarheid in de wijk;
- het bedrijfsleven inzet op gezonde werknemers;
- door deelname aan sport en bewegen meedoen in onze samenleving wordt gestimuleerd.

Kader 3: Landelijk en provinciaal sportbeleid

Landelijk beleid (Ministerie van VWS)

Aan het huidige sport- en beweegbeleid van de Rijksoverheid ligt vooral de maatschappelijke impact van sporten en bewegen (als middel) ten grondslag. Sporten en bewegen dragen in belangrijke mate bij aan een betere gezondheid, sociale leefbaarheid, burgerschap, educatie etc. Maar er zijn nog te weinig mensen die voldoende bewegen of sporten. De Rijksoverheid wil juist daarom mensen stimuleren meer te sporten en bewegen.

Daarnaast erkent de Rijksoverheid de intrinsieke waarde van sport (als doel) en zet daarom in op een sportieve samenleving waarin voor iedereen een passend sport- en beweegaanbod aanwezig is en waarin uitblinken in sport wordt gestimuleerd. Voor wat betreft topsport geldt dat de waarde daarvan sterker wordt benoemd met als ambitie dat Nederland tot de beste tien sportlanden van de wereld behoort. In bijlage 2 is de door het ministerie van VWS opgestelde mindmap opgenomen over de kracht en waarde van de inzet van sport en bewegen voor maatschappelijke impact.

*NOC*NSF*

NOC*NSF en de aangesloten sportbonden hebben hun recente sportbeleid beschreven in de 'Sportagenda 2017+'.
Deze kent twee hoofdambities:

- Een zeer groot bereik van de sport onder de bevolking;
- Excellente topprestaties.

De hoofdambities worden vertaald naar een programmatische aanpak en is geordend langs de bouwstenen:

- Ontwikkeling van (de) sport(sector);
- Topsport (winnen);
- Sportparticipatie (meedoen);
- Financiering van de sport.

In de Sportagenda 2017+ is de uitdaging opgenomen om zoveel mogelijk mensen actief en duurzaam te laten genieten van sport, ongeacht of dat in georganiseerd verenigingsverband gebeurt, in een ander (individueel) verband, via partnerships met andere aanbieders of hoe dan ook. Kortom: Het moet voor iedereen in Nederland mogelijk zijn om op zijn of haar manier te kunnen sporten waar en wanneer dan ook.

Provinciaal beleid

In het Uitvoeringsprogramma 2015–2017 'Sportend Limburg bereikt meer!' is het recente sportbeleid van de provincie Limburg uitgewerkt. Sportkansen worden daarbij onder andere benut voor een betere volksgezondheid, ontplooiingskansen voor jonge talenten en meer sociale cohesie in de Limburgse samenleving. Draagvlak en afstemming met de belangrijkste stakeholders (waaronder de gemeenten) en de provinciale uitvoeringsorganisaties, zoals Huis voor de Sport en Topsport Limburg, zijn essentieel. De inhoudelijke beleidsspeerpunten van het Uitvoeringsprogramma 2015–2017 zijn daarbij: sporttakken algemeen, breedtesport, talentontwikkeling en sportevenementen.

De provincie kent daarnaast het strategisch kader 'Koers voor een vitaler Limburg 2025'. Binnen die koers is de programmalijn 'Sociale innovatie en participatie' opgesteld. Deze lijn richt zich op het bevorderen van de gezondheid en levensverwachting van de Limburgers. Dat gebeurt door sociale participatie te stimuleren, door de zorg voor elkaar en de omgeving te vergroten en zo een bijdrage te leveren aan het verkleinen van de gezondheidsverschillen. Sport en bewegen kan hieraan nadrukkelijk een bijdrage leveren. Alhoewel het gezondheidsbeleid vooral een lokale aangelegenheid is kent de provincie van hieruit verbindingen met sport en bewegen. Hiertoe is het programma 'Limburg op gezond gewicht' vastgesteld met daarbinnen het stimuleren van gemeenten om aan te sluiten bij de JOGG-aanpak.

Kader 4: Duurzaamheid

Hoe sporten we over 25 jaar? Hoe kan sport een rol spelen bij de transitie naar een duurzame samenleving? Hoe kunnen georganiseerde sportverenigingen hun rol als sociaal bindmiddel binnen gemeenschappen behouden en versterken? Op welke wijze worden sportaccommodaties zo duurzaam mogelijk geëxploiteerd?
Deze vragen betreffen feitelijk de twee thema's:

- duurzame sportaccommodaties;
- duurzaam sport- en beweegaanbod.

Bij het thema duurzame sportaccommodaties betreft het vraagstukken rondom energiebesparing en duurzame energie, grondstoffen en afval. Afhankelijk van eigendomsverhoudingen van de betreffende accommodatie is hierbij onderscheid over de

verantwoordelijkheid. De gemeente kan partijen inspireren en stimuleren door goede voorbeelden te laten zien. Mogelijk kunnen initiatieven worden gefaciliteerd door ruimtelijke kaders aan te passen, partijen bij elkaar te brengen, projectstructuren op te zetten en mee te denken over financieringsconstructies. In 2015 en 2016 zijn sportverenigingen geïnformeerd en geadviseerd over het principe ‘good housekeeping’. Ook is in 2015 gestart met actualisatie van de huurovereenkomsten. Dit traject is in 2016 afgerond. Verder is in 2016 op diverse gemeentelijke sportparken gestart met het doorvoeren van duurzaamheidsmaatregelen. Hoe een verdere uitwerking van het thema ‘duurzame sportaccommodaties’ vorm krijgt is afhankelijk van de duurzaamheidsvisie en de uitwerking daarvan.

Binnen het thema duurzaam sport- en beweegaanbod is het van belang dat Roermond ondernemende georganiseerde sportverenigingen kent die inspelen op de vraag van leden en betrokkenen en waarbij slimme samenwerkingen worden aangegaan. Hiervoor is het beeld momenteel dat georganiseerde sportverenigingen met maatschappelijke betrokkenheid een meer ‘duurzame’ toekomst tegemoet gaan dan de meer traditioneel ingestelde verenigingen. Dit onderdeel is in de nota uitgewerkt bij speerpunt 1 ‘Vitale en sterke sportverenigingen’ (hoofdstuk 4).

Kader 5: Transitieatlas voorzieningen Midden-Limburg

De transitieatlas voorzieningen Midden-Limburg is een inhoudelijk hulpmiddel dat op basis van trends, ontwikkelingen en bevolkingsprognoses inzicht geeft in het voorzieningenniveau in Midden-Limburg. De uitkomsten zijn vaak niet direct één op één lokaal te vertalen. De transitieatlas maakt duidelijk bij sportaccommodatievraagstukken die om (grote) investeringen vragen regionaal te denken en te opereren. Dit sluit aan bij het regionaal oppakken van sportaccommodatievraagstukken zoals afgesproken in het bestuurlijk sportoverleg Midden-Limburg.

Kader 6: Financiën

In hoofdstuk 6 is de meerjarige financiële vertaalslag van het geactualiseerde sport- en beweegbeleid 2017-2022 opgenomen.

Overige kaders

Momenteel zijn een aantal visies in voorbereiding (zoals de groenvisie, duurzaamheidsvisie, omgevingsvisie, preventie- en gezondheidsvisie). ‘Sporten en bewegen’ sluit daarbij vroegtijdig in het proces aan om de betekenis van het ‘sporten en bewegen’ hierin mee te nemen.

Toekomstvisie Roermond 2030
Ontmoeten, verbinding en samenwerking. Dat is het motto van de ‘Toekomstvisie Roermond 2030’. In 2030 wordt Roermond gekenmerkt door betrokken Roermondenaren, lokale ondernemers en bedrijven, medewerkers van maatschappelijke organisaties, bestuurders, gemeenteraadsleden en ambtenaren. Samen wordt daarbij gewerkt aan vitale buurten, een vitale stad en een vitale regio. De gemeente faciliteert, bevordert de dynamiek en waar nodig neemt zij het initiatief. Roermond is daarbij een stad die de burger actief houdt. Sporten en bewegen, met ieders rollen en verantwoordelijkheden zoals in de toekomstvisie beschreven, draagt bij aan de vitale stad die Roermond wil zijn. Onder andere door een variatie aan sport- en vrijetijdsmogelijkheden met

aantrekkelijke ontmoetingsplekken in de openbare ruimte en volop mogelijkheden voor (water)sport en sportevenementen.

Welzijnsvisie 2020

In 2012 is door de gemeenteraad van Roermond de welzijnsvisie 'Meedoen naar vermogen, op weg naar de participatiesamenleving' vastgesteld. Deze welzijnsvisie is vooral bedoeld om richting te geven, samenhang aan te brengen en het sociaal maatschappelijk beleid 'in te kleuren' met het centrale gedachtegoed van de transitie van de verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving. Concreet kan dit zijn plek krijgen bij herijking van bestaand beleid. De gemeente hanteert de volgende visie in haar welzijnsbeleid 'Welzijn = meedoen naar vermogen'. Hiermee wordt bedoeld dat uitgegaan wordt van de talenten en mogelijkheden van mensen én dat deze mogelijkheden optimaal benut worden waardoor iedereen een bijdrage levert aan onze lokale samenleving. Het is 'niet alleen maar meedoen' maar 'ook bijdragen aan'.

Uitgegaan wordt van de volgende verantwoordelijkheden tussen burger en gemeente:

- Zelfredzaamheid (primair zelf verantwoordelijk om mee te doen én bij te dragen aan onze samenleving);
- Springplank (de burger stimuleren in het wegnemen van belemmeringen wanneer deze niet in staat is mee te doen, om zo weer zelfredzaam te worden);
- Vangnet (voor die burger die op één of meerdere leefgebieden er niet in slaagt om, ondanks de 'tijdelijke springplank', zelf weer verantwoordelijkheid te nemen of mee te doen aan de samenleving, biedt de gemeente een vangnet dat zoveel mogelijk gericht is op het activeren van het individu).

Het geactualiseerd sport- en beweegbeleid past geheel in deze visie. Uitgegaan wordt van de zelfstandige burger/organisatie, daar waar nodig wordt tijdige ondersteuning geboden en waar dit in zijn geheel niet kan geldt ook op sport- en beweeggebied waar mogelijk een vangnet. Dit alles met als doel dat burgers actief meedoen én bijdragen aan een florerende sport- en beweegwereld en daarmee ook bijdragen aan de gewenste participatiemaatschappij.

Wat Roermond belangrijk vindt

In 2016 is informatie opgehaald over het sport- en beweegbeleid. In de vorm van twee co-creatiesessies met burgers/partners, een bijeenkomst voor talenten en topsporters, twee interne bijeenkomsten ‘sport en bewegen als middel’, een enquête onder scholieren van het voortgezet onderwijs specifiek gericht op watersport/Maasplassen en de informele bijeenkomst voor raads- en commissieleden. Onderstaand zijn de belangrijkste resultaten samengevat.

Resultaten co-creatiesessies burgers/partners

- Sporten en bewegen in Roermond is meedoen voor iedereen.
- Alle Roermondenaren, ook burgers met een beperking, moeten laagdrempelig kunnen deelnemen aan sport- en beweegaanbod.
- Het sport- en beweegaanbod dient georganiseerd aanwezig te zijn bij sterke en vitale sportverenigingen, maar dient ook ongeorganiseerd mogelijk te zijn.
- Sportverenigingen dienen een brede sociale functie te hebben, samen te werken, ‘open’ te zijn en nieuwe lidmaatschapsconcepten te ontwikkelen met een daarbij passend aanbod.
- Voor de ongeorganiseerde sporter(s) dienen goede sport- en beweegmogelijkheden aanwezig te zijn in de openbare ruimte, zowel in/nabij het groen, de stad en het water, op vaste speel- en beweeglocaties en via routestructuren.
- Specifiek de ligging aan de Maasplassen biedt mogelijkheden voor de watersport. Zowel voor ‘meet en greet’ als voor grote sportevenementen op en aan het water. Roermond kan zich als waterstad daarbij profileren.
- Breedtesport draagt bij aan het imago van een sportieve, actieve, levendige en gezellige stad.
- Vanuit de breedtesport dienen er kansen te zijn voor de ontwikkeling van talenten en topsporters met een gewenst effect dat Roermond meer talenten en topsporters telt.
- Sport en bewegen draagt bij aan andere doelstellingen gericht op o.a. gezondheid, leefbaarheid en maatschappelijke ondersteuning.
- Samen met het onderwijs dient er aandacht te zijn voor meer en divers bewegen voor de leerlingen van de basisscholen.

De waarde van sport en bewegen kan via velerlei projecten worden ingevuld en is een gezamenlijke opgave met betrokkenheid van vele partners. In beide co-creatiesessies zijn over bovenstaande resultaten projectideeën ingebracht. Een aantal van deze projecten zijn in deze nota opgenomen als actiepunt (hoofdstuk 4).

Resultaten bijeenkomst talentontwikkeling en topsport

“Olympisch Kampioen”, “Wereldkampioen”, “De beste van de wereld zijn”, het zijn enkele uitspraken van sporttalenten uit Roermond die vele uren per week trainen om deze droom te realiseren. De weg ernaar toe is geen eenvoudige. Vraagstukken met betrekking tot financiën, kwalitatieve sportfaciliteiten in de buurt, vervoer, professionele materialen/ sportkleding, onderwijs en coaches zijn prangend. Dat geldt zeker voor talentvolle burgers met een beperking. Maar de ambitie, de wil, het enthousiasme, vertrouwen en het doorzettingsvermogen zijn nadrukkelijk aanwezig. Ook de rol

van de ouders komt in de sessie, ook bijgewoond door de Stichting Topsport Limburg, naar voren. Die rol wordt aangeduid met ‘BHT’ oftewel ‘Brengen, Halen en Betalen’. De talenten zijn graag bereid zich in te zetten voor Roermond. Ze willen (straks) een voorbeeld zijn voor jonge sporters, clinics geven op scholen en inwoners inspireren. Van de gemeente wordt geen grote bijdrage verwacht, wel een ondersteunende/faciliterende. Genoemd worden “*faciliteren in een op te richten netwerk talentontwikkeling en topsport*”, *“(kleine) financiële bijdrage in de hoge (vervoers)kosten*”, “*samen met andere gemeenten optrekken richting bonden en provincie om gerichte ondersteuning en afstemming met onderwijs*” en “*waardering*”.

Interne bijeenkomsten ‘sport en bewegen als middel, de integrale waarde van sport en bewegen’

Sport en bewegen zijn goed inzetbaar als middel om verschillende sociale doelstellingen te bereiken. In twee interne bijeenkomsten is de vraag beantwoord waar sport en bewegen in Roermond ingezet kan worden bij vraagstukken/uitdagingen van andere beleidsterreinen. Uit een veelheid van informatie komen de beleidsterreinen gezondheid, preventief jeugdbeleid, participatie, maatschappelijke ondersteuning, leefbaarheid, armoede en onderwijs als meest kansrijk naar voren. Het is van belang hierover in overleg te blijven en vroegtijdig af te stemmen over de wijze waarop sport en bewegen kan bijdragen aan vraagstukken op die beleidsterreinen en vice versa.

Bijeenkomst leden gemeenteraad en commissie BS

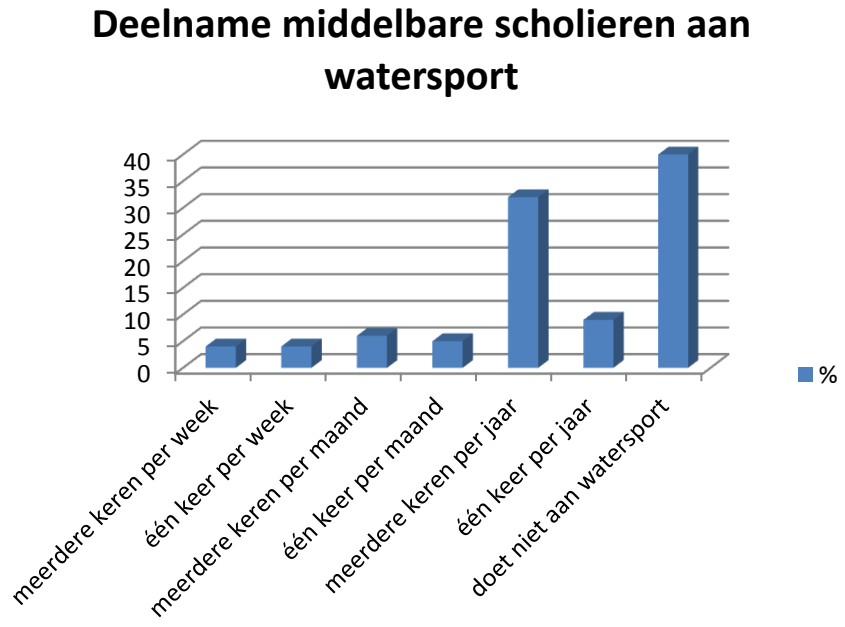
Tijdens deze informele bijeenkomst is een toelichting gegeven over het gehouden proces en de input die over het sport- en beweegbeleid is opgehaald. Daarbij is ook de vertaalslag gemaakt naar de door de gemeenteraad vastgestelde speerpunten. Door een aantal burgers werden projectideeën gelanceerd als opbrengst van de co-creatiesessies. De

waardering hiervoor was bijzonder groot. Door de aanwezige raads- en commissieleden werd de open aanpak, de aandacht voor sport/bewegen als middel en de samenwerking met verenigingen en burgers als positief benoemd.

Enquête watersport

Een enquête onder middelbare scholieren in Roermond is door 114 jongeren ingevuld. Dit levert de volgende score op over de beoefening van watersport in relatie tot de Maasplassen:

De meest beoefende watersport is daarbij (reddend) zwemmen in openbaar water. Overige watersporten zijn aanzienlijk minder populair. De belangrijkste reden dat er niet aan watersport wordt gedaan is dat er al aan een andere sport wordt gedaan. Reden twee en drie zijn “onbekendheid met aanbod” en “te duur”.

Verdere uitkomsten zijn dat de Maasplassen aantrekkelijker kunnen worden gemaakt door het creëren van meer en betere mogelijkheden om veilig te kunnen watersporten en betere mogelijkheden om te recreëren en loungen. Daarbij is ook de fun-factor van belang. Het betreft verbeteringen op en aan het water. Door meer promotie en reclame, het organiseren van schoolwatersport en een aanbod van gratis proeflessen wordt aangegeven dat de Maasplassen mogelijk aan belangstelling onder de jeugd kan winnen.

Geactualiseerd sport- en beweegbeleid 2017-2022

Op basis van het gevolgde proces en gebruikmakend van de ingewonnen informatie is de conclusie dat sport en bewegen vanuit meerdere facetten van grote waarde en betekenis is. Het betreft daarbij zowel het sporten en bewegen ‘als doel’ als, in toenemende mate, het sporten en bewegen ‘als middel’ binnen het brede sociale domein. Daarnaast kent het sport- en beweegbeleid zijn inhoudelijke waarde met betrekking tot de ‘Toekomstvisie Roermond 2030’ en is dit geheel passend binnen de ‘Welzijnsvisie Roermond 2020’ en het realiseren van de gewenste participatiesamenleving. Die waarde van sporten en bewegen neemt toe naar mate er meer burgers deelnemen en/of anderzijds betrokken zijn. Een hoge sport- en beweegparticipatie is daarom van belang. Vanuit die conclusie wordt het geactualiseerde sport- en beweegbeleid 2017–2022 vorm gegeven via één hoofddoelstelling en twee ambities. De twee ambities zijn uitgewerkt in acht speerpunten. De hoofddoelstelling, ambities en speerpunten worden onderstaand benoemd, nader toegelicht en uitgewerkt met actiepunten. In bijlage 3 is een meerjarige matrix opgenomen van alle actiepunten.

Hoofddoelstelling sport- en beweegbeleid 2017-2022:

Een stijging van het percentage sportende/bewegende burgers in Roermond van 48% in 2014 naar 50% in 2022.

Toelichting: Als meetinstrument wordt hiervoor de door RIVM opgestelde meetindicator ‘% niet-sporters per gemeente’ gebruikt, waarbij deze wordt vertaald naar het ‘% wel-sporters per gemeente’.

Deze doelstelling is bijzonder ambitieus in relatie tot het percentage landelijke sporters van 50,1% in 2014, de wijzigende bevolkingssamenstelling van Roermond én de landelijke verwachting van een gelijkblijvend aantal sporters richting 2030.

De ambities en de uitwerking van de speerpunten dienen positief bij te dragen aan deze hoofddoelstelling. De speerpunten zijn niet altijd in strakke kaders te plaatsen en raken daardoor de beide ambities.

Het betreft de volgende twee ambities en acht speerpunten:

Ambitie 1	**Roermond: Sporten en bewegen voor iedereen**
Speerpunt 1	Vitale en sterke sportverenigingen
Speerpunt 2	Breedtesport
Speerpunt 3	Sporten voor burgers met een beperking
Speerpunt 4	De ongeorganiseerde / individuele sporter
Speerpunt 5	Talentontwikkeling en topsport
Speerpunt 6	Watersport
Ambitie 2	**Roermond: Scoren door samenspel**
Speerpunt 7	De integrale waarde van sport en bewegen
Speerpunt 8	Samenwerking met regionale gemeenten

Roermond: Sporten en bewegen voor iedereen

Het is veelvuldig aangegeven in de gehouden co-creatiesessies en sluit aan op het landelijk en provinciaal beleid: Het is van groot belang dat sporten en bewegen voor iedereen passend, laagdrempelig toegankelijk en bereikbaar is. Sporten en bewegen kent daarbij vele vormen en variaties en het is de burger zelf die zijn passend sport- en/of beweegaanbod kiest. Het is daarbij niet zo van belang wáár de burger sport en beweegt, maar dát de burger sport en beweegt. Hiervoor is het belangrijk dat:

- er vitale en sterke sportverenigingen zijn;
- een ruim breedtesportaanbod aanwezig is;
- sporten en bewegen ook voor burgers met een beperking laagdrempelig toegankelijk en mogelijk is;
- voor de ongeorganiseerde sporter goede sport- en beweegmogelijkheden aanwezig zijn;
- vanuit de breedtesport talenten worden ontdekt die zich kunnen ontwikkelen;
- de unieke kansen van de Maasplassen beter worden benut.

Deze ambitie realiseren kan de gemeente niet alleen. Nodig is een gerichte integrale samenwerking tussen vele partijen in wijken en buurten.

Speerpunt 1: Vitale en sterke sportverenigingen

Voor veel burgers is sporten in georganiseerd verband een zinvolle vrijetijdsbesteding en van grote waarde. Deelnemen aan trainingen, wedstrijden en toernooien, het daarbij opdoen van sociale contacten en vriendschappen en/of het streven naar gerichte (team)prestaties. Mogelijk ontdekt worden als talent, met ambities naar de topsport. Het is de georganiseerde sportvereniging die deze mogelijkheden biedt en daarmee van belang is in het realiseren van de ambitie ‘Sporten en bewegen voor iedereen’. Vitale en sterk georganiseerde sportverenigingen zorgen voor een duurzaam sportaanbod en zijn nodig.

Een vitale en sterk georganiseerde sportvereniging is een vereniging:

- die de continuïteit zowel voor de korte als voor de lange termijn waarborgt door organisatorische en financiële gezondheid;
- die in staat is een bijdrage te leveren aan brede maatschappelijke thema’s in Roermond op beleidsterreinen als gezondheid, WMO, participatie, leefbaarheid, armoede e.d.;
- met gekwalificeerd vrijwillig kader;
- die ervoor zorgt dat sportief en respectvol met elkaar wordt omgegaan;
- die open staat om tijdig de juiste stappen te zetten gericht op toekomstbestendigheid.

Tot dat laatste kan ook samenwerking of een fusie met (een) andere (sport)vereniging(en) horen. Een fusie is daarbij geen doel op zich, maar een instrument voor verenigingen om hun bestaansrecht te verbeteren. Belangrijke kaders daarbij zijn dat samenwerking of fusie gebaseerd is op vrijwilligheid, draagvlak heeft en dat gemeentelijk sportbeleid (sportaccommodatiebeleid, beleidsregels, tarieven) van toepassing blijft voor de fusievereniging. Ondersteuning van fusies wordt per situatie beoordeeld en afgestemd op de betekenis van die fusie voor het gemeentelijk sport(accommodatie)beleid.

Dit gaan we doen:

1.1 jaarlijks toekennen van de waarderingssubsidie aan de georganiseerde sportverenigingen op basis van de beleidsregel ‘sportorganisaties’. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 120.670 in 2017 oplopend naar € 150.565 in 2022. Het bedrag is gebaseerd op een aantal van 3.600 lidmaatschappen van jeugdigen in de leeftijd van 4 tot en met 18 jaar en woonachtig in Roermond.

1.2 inzet naar (meer) vitale en sterk georganiseerde sportverenigingen in Roermond. Hiervoor wordt in 2017 de 0-meting ‘verenigingsmonitor’ bij de georganiseerde sportverenigingen in Roermond uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten wordt in 2018 en 2019 gerichte ondersteuning aan de sportverenigingen geboden. In 2020 volgt de 1-meting ‘verenigingsmonitor’, waarna in 2021 en 2022 de gerichte verenigingsondersteuning wordt vervolgd. In de jaren 2017 tot en met 2022 wordt hiervoor in totaliteit een bedrag geraamd van € 41.000.

1.3 georganiseerde sportverenigingen blijven stimuleren tot leden wervende activiteiten, het opleiden van gekwalificeerd jeugdkader en het organiseren of deelnemen aan euregionale toernooien onder auspiciën van de overkoepelende bond. Dit door toepassing van de beleidsregel ‘sport eenmalige subsidie’. Deze beleidsregel wordt in 2017 geëvalueerd met de georganiseerde sportverenigingen. Het jaarlijks geraamd bedrag hiervoor bedraagt € 22.600.

1.4 samenwerking stimuleren en daarmee georganiseerde sportverenigingen versterken door middel van twee, inhoudelijk met verenigingen afgestemde, ‘lerende sportcafés’ per jaar. Onderdeel van het ‘sportcafé 2017’ is het onderzoeken van de mogelijkheid voor het oprichten van een vrijwilligersbank ter uitbreiding van het aantal vrijwilligers en versterking van het kader bij georganiseerde sportverenigingen. Dit actiepunt heeft raakvlak met actiepunt 1.3. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 2.500 per jaar. *(Projectideeën: ‘samenwerken’ en ‘to pool or not to pool’).*

1.5 bieden van externe specifieke ondersteuning aan georganiseerde sportverenigingen op vraagstukken die de expertise van de lokale verenigingsondersteuning te boven gaan. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 2.000 per jaar.

Speerpunt 2: Breedtesport

Met breedtesport willen we bereiken dat iedere inwoner, in elke fase van zijn of haar leven, naar eigen voorkeur laagdrempelig aan sport en bewegingsactiviteiten kan deelnemen, dan wel daarbij betrokken kan zijn. Het gaat om een brede opvatting over sport en bewegen, actief en passief, als deelnemer en als vrijwilliger, georganiseerd en ongeorganiseerd. Om hieraan bij te dragen worden burgers gestimuleerd te sporten en bewegen. Dit kan bij georganiseerde sportverenigingen, waarbij waardering van kampioenen verdere sportdeelname stimuleert. Deelname aan breedtesport kan ook ongeorganiseerd of anders georganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn het sportaanbod in de wijk, (na)schoolse activiteiten, overige (commerciële) sportaanbieders, (uitdagende) breedtesportevenementen, bewegingsonderwijs en het ‘Meer bewegen voor ouderen’.

Aandacht is er voor de rol van de gemeente, die zoals eerder beschreven, meer wijzigt naar faciliteren en coördineren. Een goede invulling van ‘de breedtesport’ draagt bij aan de ambitie ‘Sporten en bewegen voor iedereen’.

Dit gaan we doen:

2.1 (mede)organiseren/coördineren van een ruim en laagdrempelig sport- en beweegaanbod in Roermond door Sportservice Roermond in samenwerking met betrokken partners. De jaarlijks geraamde uitgaven bedragen € 15.810.

2.2 coördineren van een gevarieerd beweegaanbod voor senioren via het 'Meer bewegen voor ouderen' in Roermond door Sportservice Roermond. De jaarlijks geraamde uitgaven bedragen € 170.640.

2.3 ondersteuning van sportaanbieders in de aanvraag om subsidie in het kader van de 'landelijke sportimpuls' en de mogelijke uitvoering daarvan (voorbeeld: Walking Football).

2.4 in afstemming met het gemeentelijk evenementenbeleid minimaal één laagdrempelig toegankelijk breedtesportevenement per jaar. Hierbij aandacht en afstemming voor/over nieuwe sport- en beweegactiviteiten die potentie hebben te groeien naar lokale sportevenementen. Vooralsnog, en in overeenstemming met het evenementenbeleid, een jaarlijkse bijdrage van € 5.000 aan de Roermond City Run.

2.5 subsidiemogelijkheid voor het ondersteunen van (vernieuwende) breedtesportactiviteiten die kunnen uitgroeien naar lokale sportevenementen. Hiervoor wordt een budget geraamd van € 10.000 per jaar.

2.6 financieel ondersteunen van het jaarlijks sportgala waarin alle sportkampioenen worden gehuldigd. Hiervoor wordt een budget geraamd van € 5.100 per jaar.

Speerpunt 3: Sporten voor burgers met een beperking

Sporten en bewegen voor iedereen. Voor veel burgers is dat een vanzelfsprekendheid. Voor burgers met een beperking is dat niet altijd even eenvoudig of vanzelfsprekend. Specifieke aandacht is hiervoor nodig.

Het kabinet heeft in het reageerakkoord aangegeven: ". . .*dat iedereen makkelijk dichtbij huis moet kunnen sporten. Dat geldt ook voor mensen met een handicap*". Hiertoe heeft het kabinet het plan 'Grenzeloos actief, maakt sporten en bewegen voor iedereen met een beperking mogelijk' vastgesteld. Onderdeel van dat plan is de opzet van circa 43 regionale samenwerkingsverbanden en het versterken van sport- en beweegaanbieders. Ook is er landelijk ingestemd met ratificatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Hiermee komt een inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet, binnen bereik. Vanaf de sportnota in 2002 wordt er in Roermond veel waarde toegekend dat burgers met een beperking kunnen sporten en bewegen. Vanuit die lokale aanpak is in 2010 in Midden-Limburg het regionaal samenwerkingsverband Iedereen Kan Sporten Midden-Limburg (IKS) opgericht. IKS zorgt voor het samenbrengen van vraag en aanbod van sporten en bewegen voor burgers met een beperking in samenwerking met een groot aantal betrokken partners. Vanuit die voorsprong kan verder worden aangesloten bij de doelstelling van het landelijk beleid én onze ambitie 'Sporten en bewegen voor iedereen'.

Dit gaan we doen:

3.1 continueren van het samenwerkingsverband Iedereen Kan Sporten Midden-Limburg. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 20.000 per jaar.

3.2 vanaf 2017 aansluiten bij ‘Uniek Sporten’, de landelijke website met alle informatie over geschikte sport- en beweegmogelijkheden voor burgers met een beperking. Hieraan zijn geen gemeentelijke kosten verbonden.
3.3 in samenwerking IKS/judovereniging uitrollen project ‘Judo in de zorg voor het voortgezet speciaal onderwijs’ in 2017 en 2018 op de scholen voor speciaal onderwijs in Midden-Limburg. Dit project is mogelijk door de toekenning van subsidie uit de landelijke Sportimpuls. Hieraan zijn geen gemeentelijke kosten verbonden.
3.4 continuering project Choice4Sport waarin leerlingen van het Kennis- en Expertisecentrum worden voorbereid en ondersteund in een toekomstig lidmaatschap bij de georganiseerde sportvereniging. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 10.000 per twee schooljaren.
3.5 financieel ondersteunen van burgers met een beperking om te kunnen sporten bij een georganiseerde sportvereniging door subsidie voor de aanschaf van sportmateriaal dat specifiek voor sportbeoefening in georganiseerd verband nodig is. Hiervoor wordt een bedrag geraamd van € 10.000 per jaar.
3.6 waarderen sportaanbod voor burgers met een beperking bij de georganiseerde sportvereniging. Sportverenigingen met dit aanbod ontvangen een subsidie per lid met een beperking (jeugd en senior). De kosten maken onderdeel uit van het budget uit actiepunt 1.1.
3.7 door IKS/Sportservice Roermond worden instuiven evenals sport- en beweegactiviteiten voor iedereen met een beperking georganiseerd/gecoördineerd. Het betreft ook aanbod voor kinderen en jongeren die (vooralsnog) geen lid kunnen worden bij een georganiseerde sportvereniging evenals de jaarlijkse sport- en speldag in samenwerking met de Stichting Sportdag Roermond. Hiervoor wordt een bedrag aflopend van € 9.000 in 2017 naar € 8.000 vanaf 2020 geraamd.
3.8 Sportservice Roermond en IKS informeren bestaande ‘loketten/structuren’ zodat burgers met een beperking wordt gewezen op een passend sport- en beweegaanbod in de regio.
3.9 tijdens het jaarlijks sportgala in Roermond worden de kampioenen die een kampioenschap hebben behaald in een sportklasse specifiek voor burgers met een beperking gehuldigd. Dit actiepunt is gerelateerd aan actiepunt 2.6.

Speerpunt 4: De ongeorganiseerde / individuele sporter

Er is een toename van burgers die ongeorganiseerd en/of individueel sporten en bewegen. Steeds meer wordt hierbij gebruik gemaakt van de openbare ruimte. Ook de ongeorganiseerde/individuele sporter dient op zijn/haar wijze laagdrempelig te kunnen sporten en bewegen in een daartoe uitnodigende openbare ruimte. Zo laat het gerealiseerde Cruyffcourt in combinatie met het beweegpark een toename van sportende/bewegende burgers zien en is daarmee van waarde voor de breedtesport. Ook maken vele burgers gebruik van aanwezige routenetwerken (fietsen/wandelen) in Roermond en de regio. Verdere verbeteringen behoren tot de mogelijkheden om de openbare ruimte verder in te richten zodat burgers, bewust of onbewust, worden uitgenodigd tot bewegen. Hiervoor is het van belang te weten wat in de

fysieke omgeving kan worden gedaan om er aan bij te dragen dat meer mensen gaan bewegen. Vroegtijdige (interne) samenwerking/afstemming is hiervoor nodig zodat kansen beter worden benut en meer wordt

gestuurd op een met inwoners afgestemde sport- en beweegvriendelijke openbare ruimte. Door een toename van burgers die ongeorganiseerd en/of individueel sporten en bewegen wordt bijgedragen aan de ambitie ‘Sporten en bewegen voor iedereen’.

Dit gaan we doen:
4.1 in 2017 wordt het realiseren van een beweegroute in de openbare ruimte waar burgers kunnen wandelen en hardlopen onderzocht. Hierbij wordt er met andere beleidsterreinen (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, Groenvisie) gezocht naar een gezamenlijke uitdaging. Vanuit deze sport- en beweegnota is voor onderzoek (2017) en uitvoering (voorzien vanaf 2018) een totaalbedrag van € 37.500 geraamd. Budgettaire aanvulling vanuit andere subsidie/bronnen is noodzakelijk voor een succesvolle uitvoering. *(Projectidee: groene lopers)*.
4.2 in 2018 wordt de haalbaarheid van een regionaal mountainbikeroute-netwerk verder onderzocht. Voor onderzoek en uitvoering wordt vanuit deze sport- en beweegnota een bedrag geraamd ter hoogte van € 15.000 in 2018.
4.3 in 2017 worden uitgangspunten, inclusief ‘bouwstenen’, opgesteld waarin de relatie wordt gelegd tussen de fysieke inrichting van de openbare ruimte en de (on)bewuste keuze van de burger om te bewegen. Dit met als doel zo veel mogelijk burgers (on)bewust te laten sporten/bewegen in de openbare ruimte. De uitgangspunten dienen vervolgens vroegtijdig in de planvorming meegenomen te worden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Speerpunt 5: Talentontwikkeling en topsport

Het zal je maar gebeuren. Je vindt sporten en bewegen heel erg leuk en je bent er ook nog bijzonder goed in. Je wordt ontdekt als talent. Een andere wereld, kansen, uitdagingen, bedreigingen, onzekerheden, alles gericht op de prestatie en om daarbij een groot voorbeeld voor anderen te zijn. Daar ga je voor. Als topsporter presteren en een ambassadeur zijn voor de breedtesport waar je zelf begon. Het lokale talent- en topsportbeleid gevoerd tot 2017 was reactief, de focus van het gemeentelijk sportbeleid ligt op de breedtesport. Dat blijft ook in de periode 2017 tot en met 2022, waarbij het huidige talent- en topsportbeleid wel wordt uitgebreid. Roermond is trots op de sportkanjers in de eigen gemeente en wil ook de waarde en betekenis daarvan (beter) benutten. De talenten en topsporters van Roermond zijn graag bereid hun voorbeeldfunctie in te zetten voor promotie van de stad en als aanjager van de breedtesport. Talenten en topsporters mogen daarom ook rekenen op facilitering en waardering van de gemeente.

Dit gaan we doen:
5.1 subsidiemogelijkheid voor talenten en topsporters met een door NOC*NSF erkende sportstatus. De huidige beleidsregel ‘talentonwikkeling en topsport’ wordt in 2017 verruimd door ook aan talenten met een regiostatus een subsidie toe te kennen. De subsidie voor de regiostatus wordt daarbij gelijk aan de subsidie van de belofte-status. Voor uitvoering van de beleidsregel is jaarlijks € 5.000 geraamd.
5.2 waarderen van de sportprestaties geleverd door talenten en topsporters woonachtig in Roermond door deze uit te nodigen voor het jaarlijks sportgala, inclusief de uitreiking van de waarderingsoorkonde. Vanaf 2018 is hiervoor jaarlijks een bedrag van € 500 geraamd.
5.3 in 2017 wordt gefaciliteerd in de oprichting van het netwerk ‘Roermonds gouden ambitie’ voor talenten en topsporters in Roermond. Hierin wordt gekeken naar gezamenlijke vraagstukken en mogelijke oplossingen met aansluiting van betrokken partners. Hiervoor is jaarlijks een bedrag van € 1.000 geraamd.
5.4 talenten en topsporters uit Roermond inzetten als ambassadeur van de breedtesport.

Speerpunt 6: Watersport

Specifiek voor de gemeente Roermond geldt de unieke ligging aan de Maasplassen en daarmee goede mogelijkheden voor de watersport. Dit draagt bij aan de ambitie ‘sporten en bewegen voor iedereen’. In de ‘Toekomstvisie Roermond 2030’ is ‘Historische binnenstad & water’ een van vijf thema’s. Vanuit het sportbeleid kan hieraan een bijdrage worden geleverd door sport als middel in te zetten voor het borgen van de aantrekkelijkheid van het Maasplassengebied voor de langere termijn. Samen met gemeenten, ondernemers en watersportverenigingen heeft de provincie vorm gegeven aan het ‘Nautisch programma van Eisen Maasplassen’, zijnde een ontwikkelingsprogramma voor de Watersportsector in Midden-Limburg en het ‘Actieplan Waterrecreatie Midden- en Noord-Limburg’. In het actieplan is opgenomen dat ‘nieuwe doelgroepen en verbreding van de waterrecreatiesector’ samen moeten zorgen voor verjonging. Meer mensen op het water, meer soorten gebruikers van het water en meer Limburgers die gebruik maken van hun eigen omgeving. Vanuit het sport- en beweegbeleid kan aan deze programmalijn worden bijgedragen. Nieuwe projecten die aansluiten op de wensen van de jongeren dienen te worden opgepakt. Verder zal er vanuit het sport- en beweegbeleid een bescheiden mogelijkheid zijn om bij te dragen aan watersportevenementen die als doelstelling hebben de watersport (als breedtesport) en de Maasplassen te promoten.

Behalve het belang van de Maasplassen zijn er in Roermond goede zwemmogelijkheden in binnen- en buitenbaden. Als aanbeveling is in het rapport over het gevoerde sportaccommodatiebeleid 2010-2015 benoemd een onderzoek uit te voeren naar de behoefte aan zwemwater, ook te bezien in regionaal verband. In regionaal verband zijn ontwikkelingen met betrekking tot zwemwater. Deze worden afgewacht omdat ze van invloed zijn op de uitkomsten van een onderzoek.

Achter de georganiseerde sporten voetbal en tennis staat de hengelsport in Roermond qua aantal leden op de derde positie. Een beeld dat overeenkomt met de landelijke populariteit van deze sport. De bekendheid van Roermond als hengelsportstad groeit door de organisatie van (selectie)wedstrijden voor Limburgse en Nederlandse kampioenschappen. Dit is mogelijk vanwege hiervoor geschikte vislocaties en de goede samenwerking tussen de Roermondse hengelsport verenigingen. In goed overleg met deze verenigingen dienen de belangen van de hengelaars ook de komende jaren terdege behartigd te worden.

Dit gaan we doen:
6.1 motiveren van watersportmogelijkheden voor jongeren via projecten passend binnen het actieplan waterrecreatie Midden- en Noord-Limburg. Hiervoor is een bedrag geraamd van € 5.000 per jaar.
6.2 vergroten van de bekendheid van de Maasplassen als watersportgebied door deze decor te laten zijn van de eredivisie zeilen. Hiervoor is een bedrag geraamd van € 5.000 per jaar. Aanvulling van budget is benodigd om dit actiepunt te realiseren.
6.3 ondersteunen van het initiatief voor een kennismakingsprogramma voor de watersport bestemd voor iedereen, met een voorprogramma voor de Roermondse scholen. Dit idee laten aansluiten bij het Nautisch weekend. Hiervoor is een bedrag geraamd van € 5.000 per jaar. *(Projectidee: watersport-weekend).*
6.4 in 2020 wordt het onderzoek naar de regionale behoefte aan zwemwater uitgevoerd. Hiervoor is een bedrag geraamd van € 14.000.
6.5 de mogelijkheden voor hengelsport in Roermond blijven behartigen in samenspraak en overleg met de hengelsportverenigingen in Roermond.

Roermond: Scoren door samenspel

Bewust of onbewust, feit is dat sporten en bewegen bijdraagt aan een levendige, sociale en gezonde stad waar Roermondse burgers graag wonen en verblijven. Met het gericht inzetten van sport en bewegen als middel kan hier nog beter aan worden bijgedragen. Zo krijgt sporten en bewegen betekenis voor ontmoeting, activering, sociale cohesie en preventie van gezondheids- en andere problemen als uitsluiting of vereenzaming en biedt het kansen om gezondheidsachterstanden terug te dringen.

Het sport- en beweegbeleid is bestemd voor en gericht op onze burgers. Sportaanbod wijzigt en de sportieve burger verandert mee. Bij de uitvoering van een succesvol sport- en beweegbeleid, waarin de waarde van sporten en bewegen wordt benut, is sprake van een sportief samenspel tussen vele betrokken partners.

Sport- en bewegen overschrijdt daarbij steeds vaker lokale gemeentegrenzen met daarbij behorende vraagstukken. Dit vraagt om vroegtijdig overleg en/of afstemming met betrokken partijen.

Speerpunt 7: De integrale waarde van sport en bewegen

Sport is een belangrijk verbindend element in de samenleving. Het heeft duidelijke raakvlakken met gezondheid, de vitale buurt, participatie, het maatschappelijk ondersteunen, jeugd en onderwijs. Sport biedt jongeren een goede fysieke basis en mentale weerbaarheid, houdt hen op een gezond gewicht, het leert kinderen en jongeren samenwerken, incasseren en draagt bij aan karaktervorming. Voor iedereen betekent sport en bewegen dat wordt bijgedragen aan zijn/haar gezondheid. Sporten en bewegen heeft een positief effect op de zes dimensies van het ‘concept van de positieve gezondheid’ (= het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven). In het onderwijs kan sport bijdragen aan het aanleren van vaardigheden en normen, waarbij kwalitatief goed bewegingsonderwijs van belang is. Sport kan de integratie tussen verschillende groepen mensen, van jong tot oud, bevorderen en kan de sociale samenhang in wijken versterken. Sport en bewegen verbindt en activeert. Sport en bewegen kan er aan bijdragen dat burgers stijgen op de participatieladder. Een financiële reden om niet te kunnen sporten en bewegen mag niet aanwezig zijn. Vitale en sterke sportverenigingen zijn daarbij ook van groot belang (zie speerpunt 1). Vanwege de grote waarde van sport als middel wordt hierop in de periode 2017 tot en met 2020 nadrukkelijk, in samenwerking met elkaar en in brede zin, ingezet.

Dit gaan we doen:
7.1 ingezet vanuit het gezondheidsbeleid wordt de deelname aan het programma ‘Jongeren Op Gezond Gewicht’ voor drie jaar gecontinueerd. Belangrijke thema’s daarbinnen zijn gezonde voeding, water drinken en bewegen. Hiervoor is vanaf 2017 een bedrag geraamd van € 3.000 per jaar.
7.2 ingezet vanuit de Wmo wordt het project ‘Van valpreventie naar meedoen’ gecontinueerd. Doelstelling van het project is inactieve burgers met valangst te begeleiden naar structurele sport- en beweegdeelname. Hiervoor is per jaar een bedrag geraamd van € 22.500.
7.3 het door Sportservice Roermond (mede)organiseren/coördineren van:

- het project ‘Jongeren Actief’. Jongeren tot de leeftijd van 16 jaar worden binnen dit project weerbaarder gemaakt doordat via sportactiviteiten respect en discipline wordt bijgebracht;

- sportdeelname door minderjarige asielzoekers met een status bij georganiseerde sportverenigingen;
- een kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs van deelnemende basisscholen door deskundigheidsbevordering van leerkrachten en gerichte sportadvisering aan leerlingen;

Hiervoor is een bedrag geraamd van in totaliteit € 15.500 per jaar.

7.4. in afstemming met het personeelsbeleid wordt door Sportservice Roermond een gezonde leefstijl onder de medewerkers van de gemeente Roermond gestimuleerd *(projectidee: de gezonde werkvloer)*. In 2017 en 2018 is hiervoor een bedrag geraamd van € 2.500 per jaar.
7.5 het in 2018 ondersteunen van het initiatief 'beweegbuddy' ter voorkoming van sociaal isolement en ter verbreding van het netwerk van inactieve burgers *(projectidee: beweegbuddy)*. Het project past binnen het Wmo/Welzijnsbeleid. In 2018 is hiervoor een bedrag geraamd van € 2.500.
7.6 passend binnen het armoedebeleid wordt de deelname aan het Jeugdsportfonds structureel gecontinueerd. Hiervoor is een bedrag geraamd van vooralsnog € 25.000 per jaar. Afstemming van het bedrag zal plaatsvinden op basis van de verwachte behoefte ook in relatie tot het door de gemeenteraad aangenomen amendement 'jeugdcultuurfonds, jeugdsportfonds, stichting Leergeld'.
7.7 passend binnen het welzijns-/Wmo-/participatiebeleid worden activeringsprogramma's uitgevoerd gericht op een toename in de sociale participatie van burgers die zich bevinden op de treden één tot en met drie van de participatieladder. Voor uitvoering is een bedrag van € 7.500 per jaar geraamd.
7.8 passend in de toekomstige ontwikkelingen in het sociale domein wordt ruimte geboden voor pilotprojecten door georganiseerde sportverenigingen. Pilots dienen gericht te zijn op het organiseren van een doorlopend sport- en activiteitenaanbod (ook) voor niet-leden en bij te dragen aan het welzijn, de gezondheid en de participatie van burgers in de directe omgeving. In de periode 2017 tot en met 2020 is hiervoor een bedrag geraamd van € 5.000 per jaar. Vanaf 2020 is hiervoor een bedrag geraamd van € 8.500.

Speerpunt 8: Samenwerking met regionale gemeenten

Bij de uitwerking van de ambities en speerpunten is samenwerking met vele partners benodigd. Enkele ambities en speerpunten houden niet op bij de lokale gemeentegrens van de gemeente Roermond. Dat geldt voor het sport(accommodatie)beleid van de gemeente Roermond, maar net zo zeer voor de overige gemeenten in de regio. Vroegtijdig overleg, afstemming en samenwerking is dus nodig bij (regio)grensoverschrijdende vraagstukken.

Dit gaan we doen:
8.1 tijdig afstemmen met betrokken partijen, waaronder de Stichting Sportraad Roermond, bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken met betrekking tot sportaanbod en sportaccommodaties ten behoeve van een gevarieerd sport- en beweegaanbod. Hiervoor is een bedrag geraamd van € 1.000 per jaar.
8.2 het ambtelijk en bestuurlijk regionaal sportoverleg Midden-Limburg tijdig benutten voor regionale vraagstukken op het gebied van sport(accommodaties).
8.3 regionale vraagstukken zoals bedoeld bij 8.1 en 8.2 daarbij bezien vanuit het inhoudelijk hulpmiddel 'Transitieatlas voorzieningen Midden-Limburg' en de 'Regionale sportaccommodatie agenda' die in opdracht van de Midden-Limburgse gemeenten is opgesteld door het Huis voor de Sport Limburg.

Voortgang, scorebord en evaluatie

Voortgang
In deze nota zijn 43 actiepunten beschreven. Over de uitwerking van die actiepunten wordt twee keer per jaar (februari en september) een voortgangsdocument opgesteld. Het voortgangsdocument geeft inzage in de stand van zaken over het actiepunt en wordt aangevuld met specifieke gegevens (o.a. uit de KISS-rapportage van NOC*NSF en de in ontwikkeling zijnde 'sportmonitor' van de Vereniging Sport en Gemeenten). De jaarlijkse kosten hiervoor zijn opgenomen in het financieel overzicht. Ook de gegevens zoals opgenomen in bijlage 1 worden, waar mogelijk jaarlijks, geactualiseerd en aan het voortgangsdocument gevoegd. Hierdoor wordt het voortgangsdocument (ook) gebruikt als monitor van het geactualiseerde sport- en beweegbeleid. Het voortgangsdocument wordt ter informatie aan de gemeenteraad gezonden.

Scorebord
Om te kunnen bepalen hoe de sport- en beweegparticipatie in Roermond er voor staat, en in welke mate het ingezette geactualiseerde sport- en beweegbeleid bijdraagt aan de doelstelling, zijn cijfers (kengetallen) nodig. Die logische constatering is sneller gemaakt dan het beschikbaar hebben van bruikbare recente sport- en beweegcijfers, zowel landelijk als lokaal. Er zijn sinds jaar en dag vele kengetallen in omloop over het 'sporten en bewegen'. Ook geldt dat cijfers pas na één of twee jaar beschikbaar zijn en/of dat metingen één keer per vier jaar worden uitgevoerd. Er dient daarom een goede afweging te worden gemaakt welk cijfer en welke bron wordt gebruikt om het sport- en beweeggedrag te meten en te vergelijken.

Opgemerkt is dat over de voortgang van de actiepunten twee keer per jaar een voortgangsdocument wordt opgesteld dat ook dienst doet als (lokale) monitor. Verder geldt dat in de gemeentelijke begroting indicatoren blijven opgenomen die beeld geven over het sporten/bewegen.

Gelet op bovenstaande is in deze nota gekozen om het 'hoofdscorebord', waarin de sport- en beweegparticipatie van de Roermondse burger wordt bijgehouden, te beperken tot één hoofdindicator. Hiervoor wordt gebruikt de RIVM-indicator '% niet-sporters per gemeente'.
Deze indicator is vanaf 2017 verplicht op te nemen in de gemeentelijke begroting. Bij het opstellen van deze nota werd verondersteld dat deze indicator jaarlijks zou worden opgesteld. Echter onlangs (november 2016) heeft de VNG bekend gemaakt dat deze indicator weliswaar blijft gehandhaafd, echter dat de bron wordt aangepast. VWS en het RIVM hebben hierover afspraken gemaakt. Voortaan is de bron voor deze indicator de Gezondheidsenquête (CBS, RIVM). Dit onderzoek wordt om de vier jaar uitgevoerd. De laatst bekende uitvoering van deze monitor was in 2015 (percentage over 2014). De eerstvolgende uitvoering is in 2019 (percentage over 2018).

Scorebord - Roermond Beweegt

Jaar	2014		Doelstelling	2022	
% sporters	Roermond	NL	% sporters	Roermond	NL
	48%	50,1%		50%	
	Klaar voor de start		Tussenstand	Eindstand	

Hoofd-indicator	2014 Gemeten in 2015		2018 Wordt gemeten in 2019		2022 Wordt gemeten in 2023	
Roermond versus landelijk	*Roermond*	*Landelijk*	*Roermond ambitie*	*Landelijk*	*Roermond ambitie*	*Landelijk*
RIVM % sporters	48	50,1	49		50	

Evaluaties
Het geactualiseerd sport- en beweegbeleid wordt geëvalueerd in 2019 en 2022. In 2022 wordt behalve de evaluatie ook het geactualiseerd sport- en beweegbeleid voor de jaren 2023-2028 opgesteld.
In 2017 en 2019 is de update en evaluatie van het gemeentelijk sportaccommodatiebeleid voorzien.
In het financieel overzicht zijn voor deze evaluaties/actualiseringen proceskosten geraamd.

Financiën

De nota ‘sport- en beweegbeleid 2017-2022 Roermond beweegt’ heeft een totaal financieel structureel effect van € 523.000 in 2017, oplopend naar € 562.000 in 2022.

In onderstaande tabel zijn de geraamde uitgaven per speerpunt vermeld gemoeid met de uitvoering van de in deze nota beschreven 43 actiepunten. De dekking van de geraamde uitgaven bestaat uit de structureel beschikbare middelen conform de (meerjaren)begroting 2017. De uitgaven betreffen voornamelijk ramingen. In de uitvoering kan blijken dat deze, naar boven of beneden, dienen te worden bijgesteld echter de uitvoering van deze sport- en beweegnota zal binnen onderstaand beschikbaar budget worden uitgevoerd. Bij de evaluatie van deze nota in 2019 wordt ook de inzet van de financiële middelen geëvalueerd.
Binnen een aantal speerpunten/actiepunten zijn andere financieringsbronnen mogelijk of noodzakelijk.

Meerjarig financieel overzicht 2017 tot en met 2022:

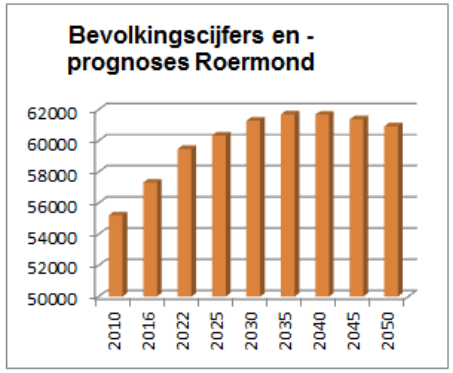
Speerpunt		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Vitale en sterke sportverenigingen	155.770	167.190	167.190	190.665	182.665	182.665
2	Breedtesport	206.550	206.550	206.550	206.550	206.550	206.550
3	Sporten voor burgers met een beperking	49.000	38.750	48.500	38.250	48.000	38.000
4	Ongeorganiseerde / individuele sporter	5.000	27.500	5.000	5.000	5.000	5.000
5	Talentontwikkeling en topsport	6.000	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
6	Watersport	15.000	15.000	15.000	29.000	15.000	15.000
7	De integrale waarde van sport	56.000	58.500	53.500	57.000	57.000	57.000
8	Samenwerking met regionale gemeenten	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
	Evaluatie/ monitoring	3.900	1.400	8.900	3.400	5.400	25.400
	Amendement Jeugdsportfonds (vooralsnog)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	Totaal	523.220	547.390	537.140	562.365	552.115	562.115

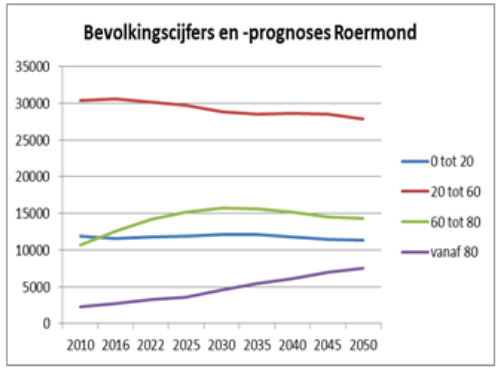

Bijlagen

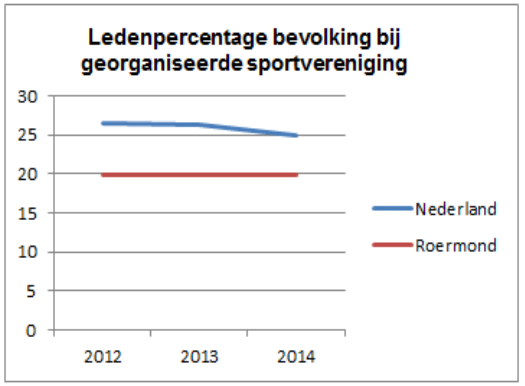
Bijlage 1: Trends en ontwikkelingen, cijfermatig overzicht

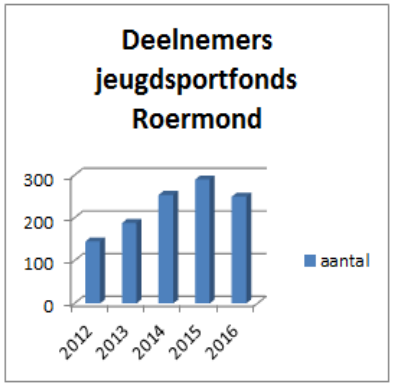
Bevolkingscijfers en -prognoses

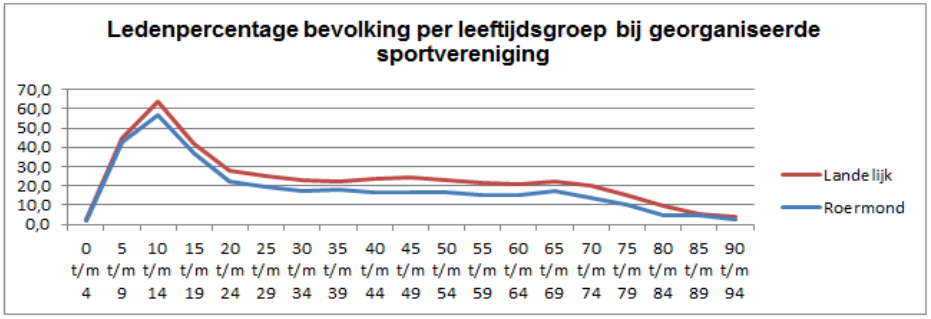

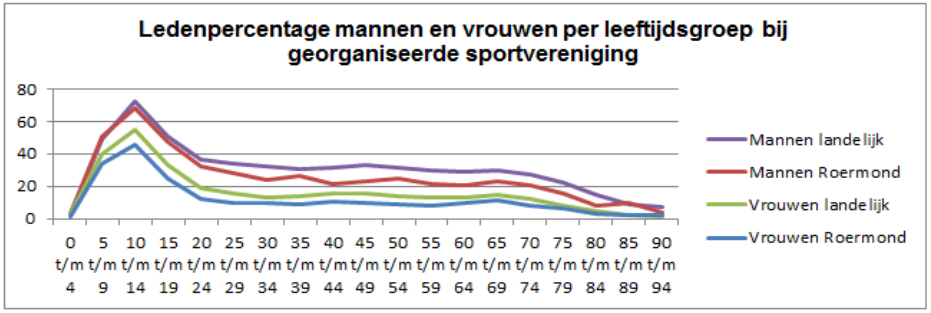
Sportparticipatie

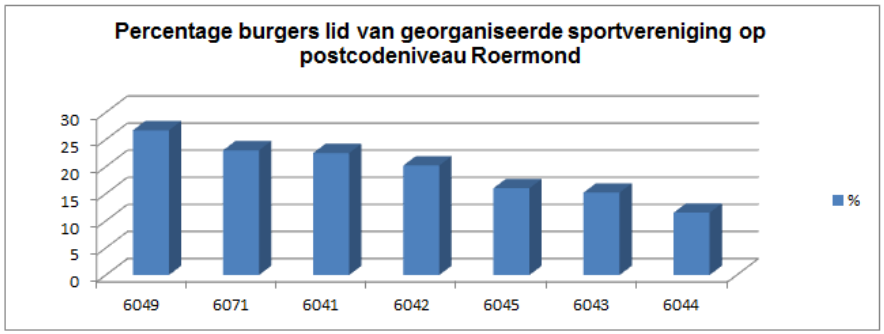

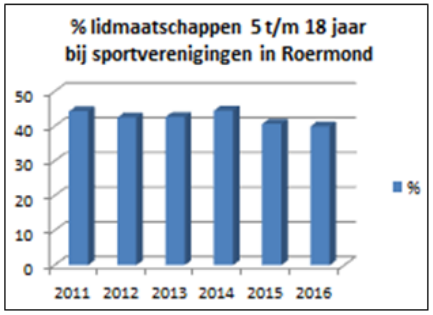
2016: gemeten tot 1 december 2016

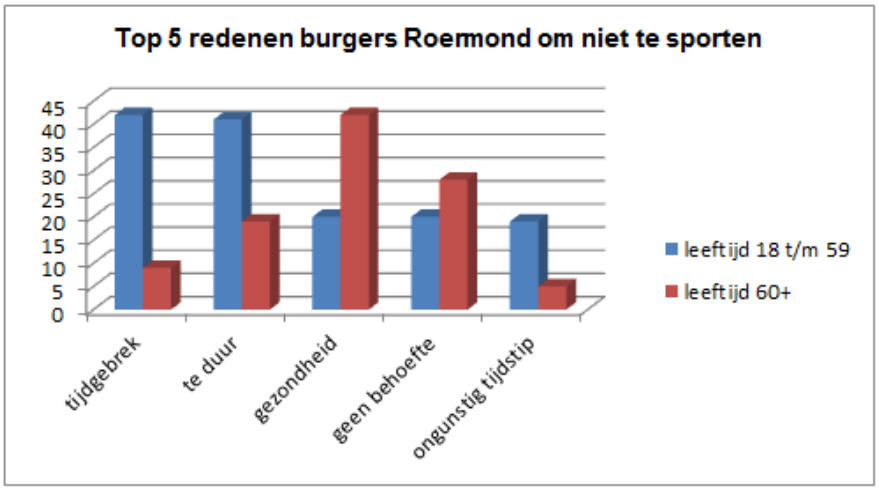

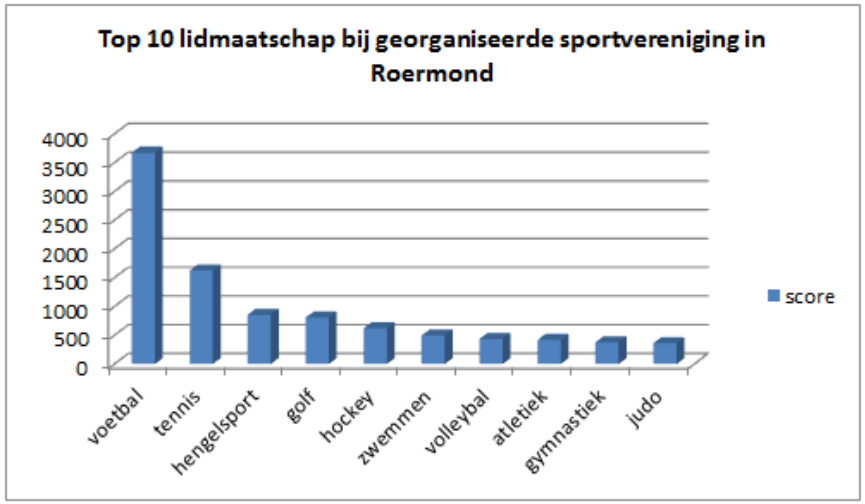

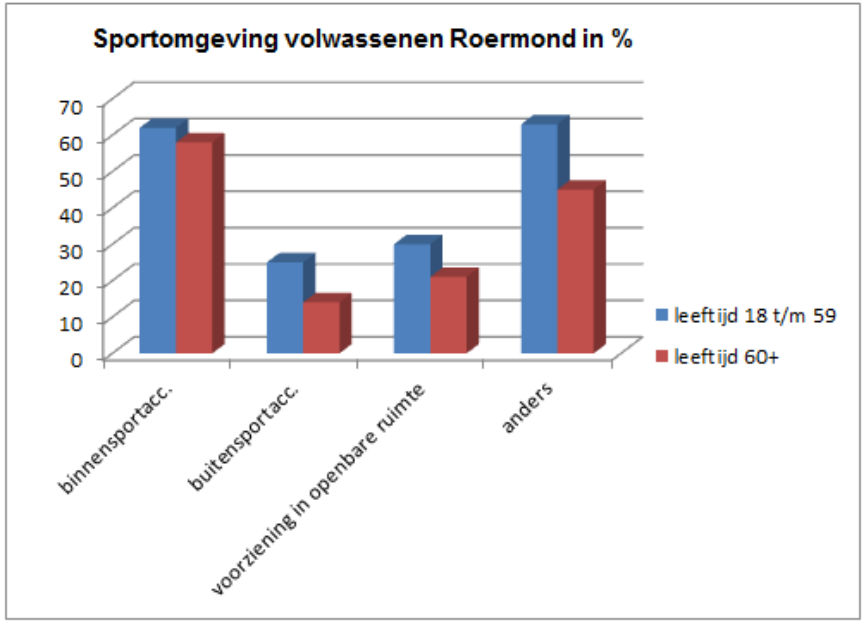

Percentage burgers lid van georganiseerde sportvereniging op postcodeniveau Roermond
30
25
20
15
10
5
0
6049
6071
6041
6042
6045
6043
6044
%

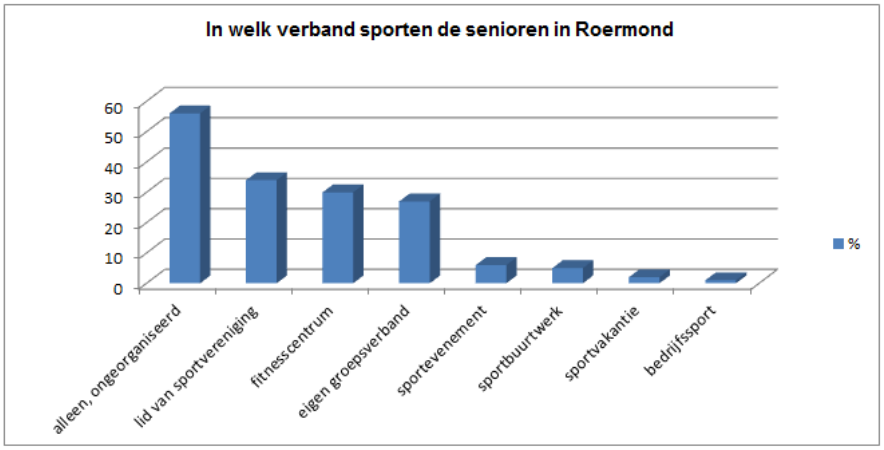

% lidmaatschappen 5 t/m 18 jaar bij sportverenigingen in Roermond
50
40
30
20
10
0
2011
2012
2013
2014
2015
2016
%

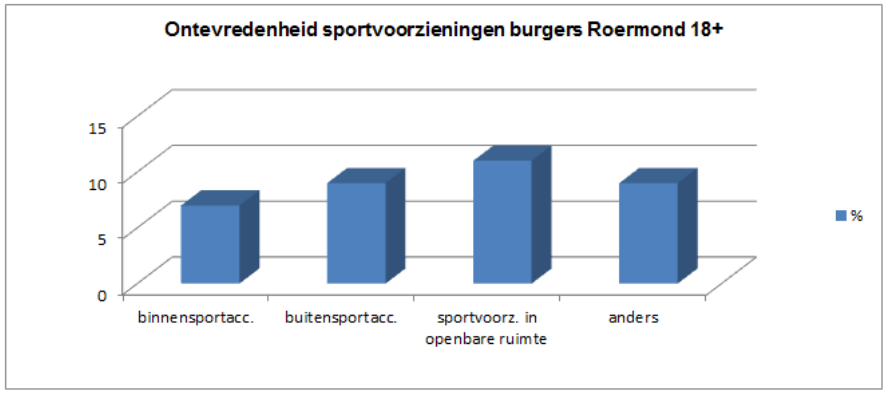

Top 5 redenen burgers Roermond om niet te sporten
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
tijdgebrek
te duur
gezondheid
geen behoefte
ongunstig tijdstip
leeftijd 18 t/m 59
leeftijd 60+

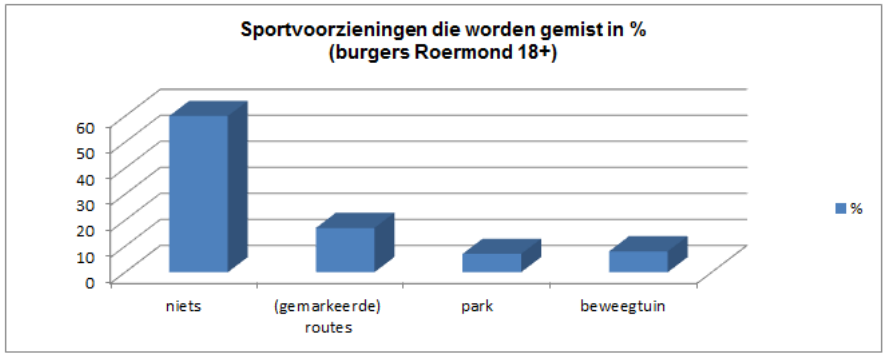

Top 10 lidmaatschap bij georganiseerde sportvereniging in Roermond
4000
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
voetbal
tennis
hengelsport
golf
hockey
zwemmen
volleybal
atletiek
gymnastiek
judo
score

Sportomgeving volwassenen Roermond in %
70
60
50
40
30
20
10
0
binnensportacc.
buitensportacc.
voorziening in openbare ruimte
anders
leeftijd 18 t/m 59
leeftijd 60+

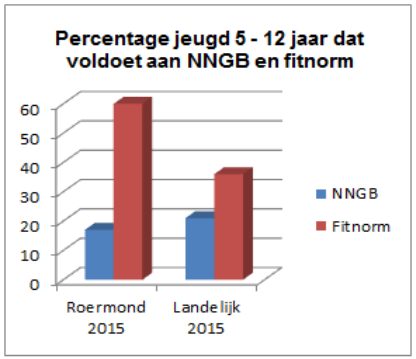

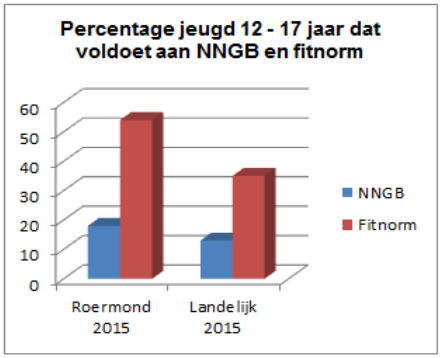

In welk verband sporten de senioren in Roermond
60
50
40
30
20
10
0
alleen, ongeorganiseerd
lid van sportvereniging
fitnesscentrum
eigen groepsverband
sportevenement
sportbuurtwerk
sportvakantie
bedrijfssport
%

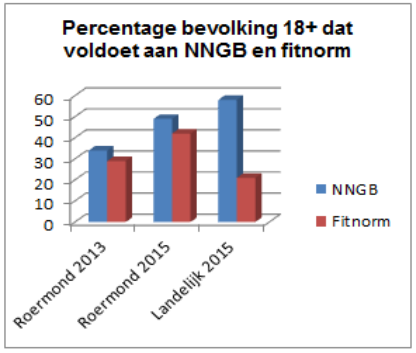

Ontevredenheid sportvoorzieningen burgers Roermond 18+
15
10
5
0
binnensportacc.
buitensportacc.
sportvoorz. in openbare ruimte
anders
%

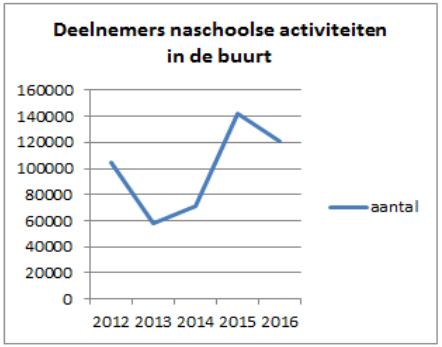

Sportvoorzieningen die worden gemist in %
(burgers Roermond 18+)
60
50
40
30
20
10
0
niets
(gemarkeerde) routes
park
beweegtuin
%

Bewegen

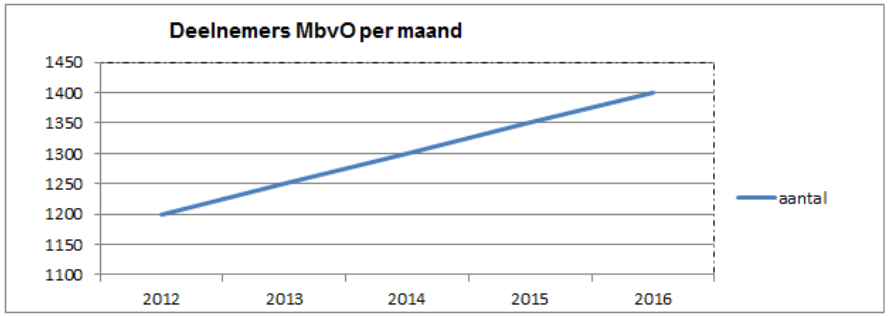

Percentage jeugd 5 - 12 jaar dat voldoet aan NNGB en fitnorm
60
50
40
30
20
10
0
Roermond 2015
Landelijk 2015
NNGB
Fitnorm

Percentage jeugd 12 - 17 jaar dat voldoet aan NNGB en fitnorm
60
50
40
30
20
10
0
Roermond 2015
Landelijk 2015
NNGB
Fitnorm

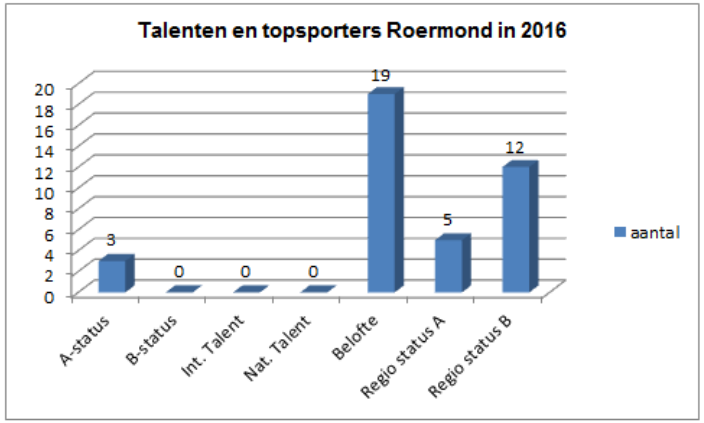

Percentage bevolking 18+ dat voldoet aan NNGB en fitnorm
60
50
40
30
20
10
0
Roermond 2013
Roermond 2015
Landelijk 2015
NNGB
Fitnorm

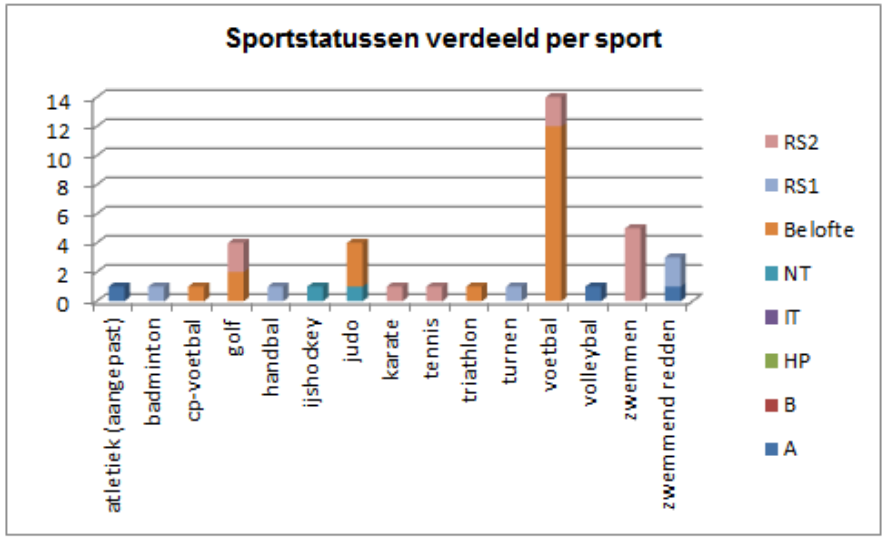

Deelnemers naschoolse activiteiten in de buurt
160000
140000
120000
100000
80000
60000
40000
20000
0
2012 2013 2014 2015 2016
aantal

Talenten en topsporters

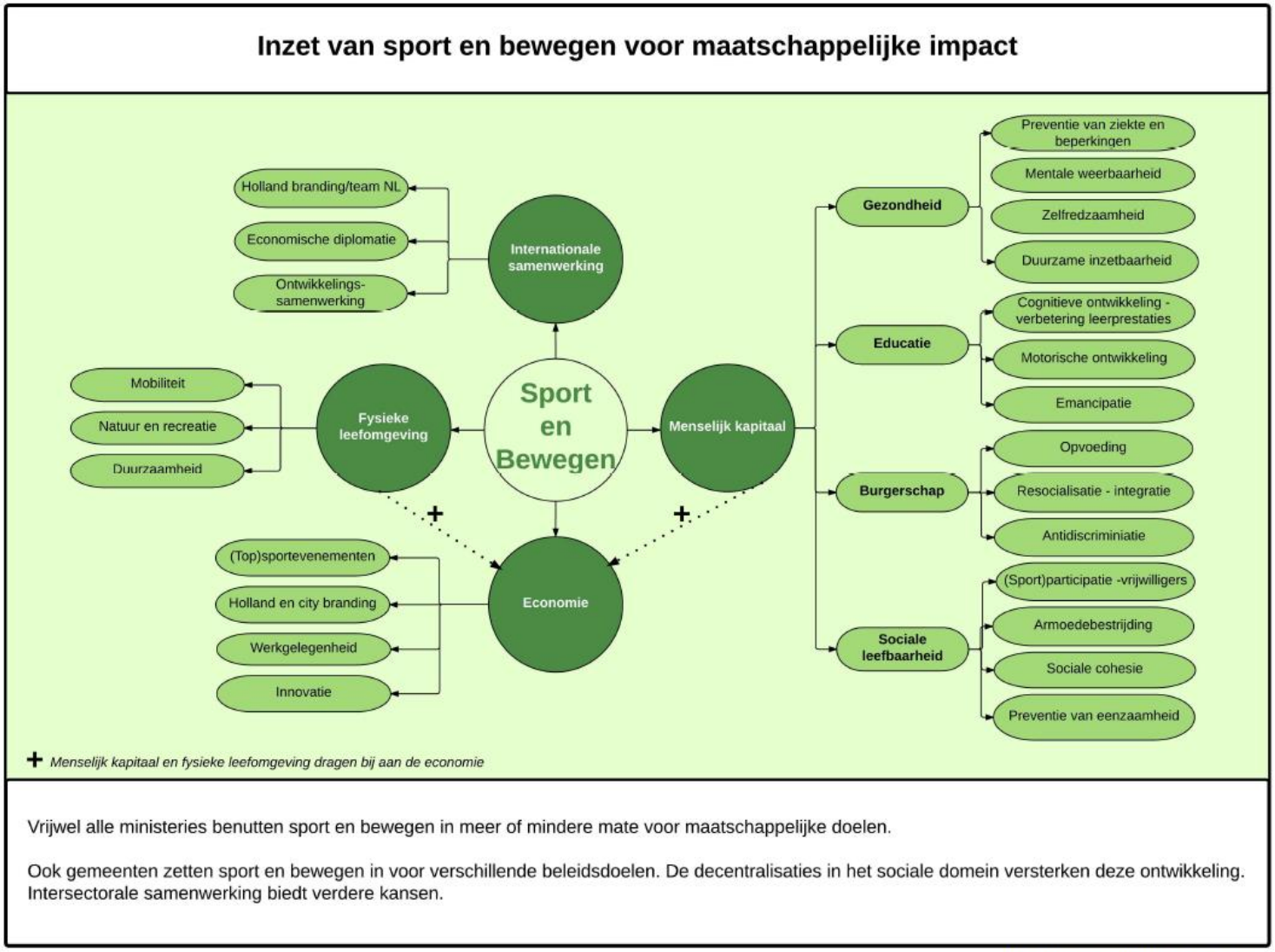
Gezondheidsmonitor jeugd 2015

Uit de in 2015 gehouden gezondheidsmonitor onder de jeugdigen in de 2e en 4e klas van het voortgezet onderwijs, zijn de volgende opvallende cijfers:

- 19% van de jeugdigen heeft overgewicht dan wel obesitas (t.o.v. 15% in de regio)
- 18% van de jeugdigen voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (t.o.v. 20% in de regio).

Bijlage 2: Mindmap ministerie VWS

Vrijwel alle ministeries benutten sport en bewegen in meer of mindere mate voor maatschappelijke doelen.

Ook gemeenten zetten sport en bewegen in voor verschillende beleidsdoelen. De decentralisaties in het sociale domein versterken deze ontwikkeling. Intersectorale samenwerking biedt verdere kansen.

Ministerie van VWS 25 oktober 2016

Bijlage 3: Matrix uitvoeringspunten

Speerpunt 1: vitale en sterke sportverenigingen							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1	Toekennen waarderingssubsidie aan georganiseerde sportvereniging	√	√	√	√	√	√
1.2	Inzet naar meer sterke sportverenigingen via 'verenigingsmonitor' en gerichte ondersteuning	√	√	√	√	√	√
1.3	Stimuleren sportverenigingen tot leden wervende activiteiten, opleiden jeugdkader en organisatie/deelname aan euregionale toernooien. Evalueren beleidsregel 'Sport eenmalige subsidie' in 2017	√	√	√	√	√	√
1.4	Samenwerking stimuleren en daarmee georganiseerde sportverenigingen versterken door middel van inhoudelijke 'sportcafés'	√	√	√	√	√	√
1.5	Bieden van externe specifieke ondersteuning, daar waar dit de expertise van de lokale verenigingsondersteuning te boven gaat	√	√	√	√	√	√

Speerpunt 2: Breedtesport							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2.1	Het door Sportservice Roermond organiseren/coördineren van een ruim en laagdrempelig sport- en beweegaanbod in Roermond	√	√	√	√	√	√
2.2	Het door Sportservice Roermond coördineren van een gevarieerd beweegaanbod voor senioren via het 'Meer Bewegen voor Ouderen'	√	√	√	√	√	√
2.3	Het door Sportservice Roermond ondersteunen van aanvragen in kader van de 'landelijke sportimpuls'	√	√	√	√	√	√
2.4	In afstemming met evenementenbeleid minimaal één laagdrempelig breedtesportevenement	√	√	√	√	√	√
2.5	Subsidiemogelijkheid voor ondersteunen van (vernieuwende) breedtesportactiviteiten	√	√	√	√	√	√
2.6	Financiële ondersteuning sportgala	√	√	√	√	√	√

Speerpunt 3: Sporten voor burgers met een beperking							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3.1	Continueren samenwerkingsverband Iedereen Kan Sporten Midden Limburg	√	√	√	√	√	√
3.2	Aansluiten bij de landelijke website ‘Uniek sporten’ met informatie over geschikte sport- en beweegmogelijkheden	√	√	√	√	√	√
3.3	Ondersteuning bij uitvoering project ‘Judo in de zorg voor het voortgezet speciaal onderwijs’	√	√				
3.4	Continueren project ‘Choise4Sport’	√	√	√	√	√	√
3.5	Financieel ondersteunen burgers met een beperking in aanschaf sportmateriaal specifiek benodigd voor sportbeoefening in georganiseerd verband	√	√	√	√	√	√
3.6	Ondersteunen georganiseerde sportvereniging met sportaanbod voor burgers met een beperking	√	√	√	√	√	√
3.7	Door Sportservice organiseren/coördineren van instuiven evenals sport- en beweegactiviteiten voor burgers met een beperking. Ook voor jeugdigen die (vooralsnog) geen lid kunnen worden van een georganiseerde sportvereniging, evenals de sport- en speldag in samenwerking met Stichting Sportdag Roermond	√	√	√	√	√	√
3.8	Buurtsportcoaches en IKS informeren bestaande loketten/structuren om burgers met een beperking te attenderen op passend sport- en beweegaanbod	√	√	√	√	√	√
3.9	Tijdens sportgala huldigen van burgers met een beperking die een kampioenschap hebben behaald in een hiertoe specifieke klasse	√	√	√	√	√	√

Speerpunt 4: De ongeorganiseerde individuele sporter							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4.1	Uitvoering geven aan projectidee ‘Groene lopers’, een beweegroute in de buitenlucht	√	√				
4.2	Onderzoeken haalbaarheid regionale mountainbikeroute		√	√			
4.3	Opstellen uitgangspunten, inclusief ‘bouwstenen’, waarin de relatie wordt gelegd tussen de fysieke inrichting van de openbare ruimte en de (on)bewuste keuze van de burger om te bewegen	√					

Speerpunt 5: Talentontwikkeling en topsport							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5.1	Subsidiemogelijkheid voor talenten en topsporters met ook voor de talenten met de belofte-status een subsidiemogelijkheid	√	√	√	√	√	√
5.2.	Waarderen van sportprestaties tijdens jaarlijks sportgala		√	√	√	√	√
5.3	Faciliteren in op te richten netwerk ‘Roermonds gouden ambitie’	√	√	√	√	√	√
5.4	Talenten en topsporters waar mogelijk inzetten als ambassadeur van de breedtesport	√	√	√	√	√	√

Speerpunt 6: Watersport							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
6.1	Motiveren van watersportmogelijkheden voor jongeren via projecten passend binnen het actieplan waterrecreatie Midden- en Noord-Limburg	√	√	√	√	√	√
6.2	Vergroten bekendheid Maasplassen als watersportgebied door laten plaatsvinden eredivisie zeilen	√	√	√	√	√	√
6.3	Ondersteunen initiatief ‘watersportweekend’	√	√	√	√	√	√
6.4	Onderzoek naar behoefte zwemwater, regionaal te bezien				√		
6.5	Belangen hengelsport blijven behartigen	√	√	√	√	√	√

Speerpunt 7: De integrale waarde van sport							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
7.1	Vanuit gezondheidsbeleid continueren deelname programma Jongeren Op Gezond Gewicht	√	√	√	√	√	√
7.2	Vanuit WMO-beleid continueren project 'Van valpreventie naar meedoen'	√	√	√	√	√	√
7.3	Door Sportservice continueren en uitbreiden project Jongeren Actief, coördineren deelname minderjarige asielzoekers bij sportverenigingen, geven kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs	√	√	√	√	√	√
7.4	Het door Sportservice, in afstemming met POI, stimuleren van een gezonde leefstijl onder medewerkers van de gemeente Roermond	√	√				
7.5	Ondersteunen uitwerking initiatief 'beweegbuddy' ter voorkoming van sociaal isolement en ter verbreding van het netwerk		√				
7.6	Continueren deelname jeugdsportfonds	√	√	√	√	√	√
7.7	Activeringsprogramma's gericht op een toename in de sociale participatie van burgers die zich bevinden op de treden 1 tot en met 3 van de participatieladder	√	√	√	√	√	√
7.8	Ondersteunen pilots van georganiseerde sportverenigingen gericht op het organiseren van een doorlopend sport- en activiteitenaanbod (ook) voor niet-leden die bijdragen aan het welzijn, de gezondheid en de participatie van burgers	√	√	√	√	√	√

Speerpunt 8: Samenwerking met regionale gemeenten							
Nr.	Beknopte omschrijving actiepunt	2017	2018	2019	2020	2021	2022
8.1	Tijdige afstemming met betrokken partijen, waaronder Stichting Sportraad, bij gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken	√	√	√	√	√	√
8.2	Benutten ambtelijk en bestuurlijk regionaal sportoverleg voor regionale vraagstukken op het gebied van sport(accommodaties)	√	√	√	√	√	√
8.3	Regionale vraagstukken bezien vanuit het inhoudelijk hulpmiddel ‘transitieatlas voorzieningen Midden Limburg’ en ‘regionale agenda sportaccommodaties’ van het Huis voor de Sport	√	√	√	√	√	√

Bijlage 4: Bronvermelding

In deze nota is gebruik gemaakt van de navolgende bronnen:

Nieuwsbrieven Sportexpert
1-meting 2015 Kennispraktijk
Sportservice Roermond
Topsport Limburg
CBS Statline en Etil
Gezondheidsmonitor jeugd 2015

De navolgende websites zijn geraadpleegd:
www.allesoverdesport.nl
www.NOC*NSF.nl
www.volksgezondheidenzorg.nl
www.rijksoverheid.nl
www.mulierinstituut.nl
www.limburg.nl
www.nisb.nl
www.sport-koepel.nl
www.sportknowhowxl.nl
www.kennisbanksportenenbewegen.nl
www.sportdeelname.nl
www.waarstaatjegemeente.nl

gemeente **Roermond**